

LETO XXIII. Štev. 173

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODLNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO".

PLENARNA SEJA GOSPODARSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Kam z vsemi begunci

Jugoslovanski delegat je poročal o položaju madžarskih beguncev v naši državi

Zeneva, 24. jul. (Tanjug). Jugoslovanski delegat Juvan Vukmanović je danes na plenarni seji Gospodarsko-socialnega sveta izjavil, da ni nobene podlage za posebno obravnavanje madžarskih beguncev v Jugoslaviji, ker ni nobene razlike med njimi in čistimi begunci, ki so pribežali v druge dežele prvega azila. Naše delegat je rekel, da je Jugoslavija izpolnila svoje moralne obveznosti do madžarskih beguncev in da je zdaj dolžnost drugih dežel, da se odzovejo pozivu Generalne skupščine OZN in izvršilnega odbora sklada OZN za begunce o tem vprašanju.

Jugoslovanski delegat je nadalje rekel, da je visoki komisar za begunce zadnje leto znatno povečal svojo dejavnost in si zelo prizadeval, da bi uredili vpra-

šanje madžarskih beguncev. Jugoslavija je uradno zainteresirana na tempu in načinu, kako bo to vprašanje urejeno. Nadalje je Vukmanović rekel, da je ureditev vprašanja madžarskih beguncev za Jugoslavijo zelo važna. Problem je otežkočen s tem, da nekatere dežele niso pripravljene omogočiti preselitev beguncev, ki bi se radi naselili v njih. Jugoslovanski delegat je omenil, da je do 1. julija pribežalo v Jugoslavijo 19.559 Madžarov; od teh se jih je vrnilo na Madžarsko 2521, 7832 jih je odpotovalo v druge dežele, 575 pa se jih je naselilo v Jugoslaviji. Zdej je v Jugoslaviji kakih 8631 madžarskih beguncev. Vukmanović je obvestil plenum ECOSOC, da je Jugoslavija potrosila doslej za madžarske begunce 3,4 milijarde dinarjev, prek visokega komisarjata pa je dobila 432 milijonov. Do konca letošnjega leta bodo znašali stroški za madžarske begunce 4,9 milijarde dinarjev.

stva za izboljšanje mednarodnega sodelovanja in za pospešitev gospodarskega razvoja nezadostno razvitih dežel. Iz teh razlogov je jugoslovanska delegacija zavrnila kanadske spreminjavalne predloge k predlogu petih dežel. Cilj kanadskih predlogov je, da bi samo zaposlil za mnenja vlad o sedanjih metodah mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Na današnji seji gospodarskega odbora so se soglasno sporazumeli o štirih resolucijah. Skoraj vsi sprejeti teksti so skupno delo prvotnih predlagateljev in mnogih avtorjev spreminjavalnih predlogov. Pomemben je zlasti sporazum med ZSSR in zahodnimi državami o predlogu, ki se nanaša na znižanje stroškov za oboroževanje dežel, članic OZN. Sovjetska delegacija je sporočila, da ne bo vztrajala na svojem predlogu, v katerem je izražena zaskrbljenost sprčo vzpostavitev skupnega evropskega trgla, če bo sprejeta jugoslovanska pobuda, da bo ta predlog v določeni obliki omejen in skupnem poročilu o delu odbora. Za jugoslovansko pobudo so se izrekli tudi predstavniki ZDA, Velike Britanije in Francije.

ko bo visoki komisariat nehal delati, v taboriščih še kakih 50.000. Lint je predlagal, naj bi to vprašanje uredili z večjimi prispevki. Samo z razpustom taborišč ga ne bo moč urediti. Angleški predstavnik je sporočil, da je njegova vlada pripravljena dodatno prispevati k temu programu. Posebej je omenil problem 700.000 kitajskih beguncev v Hongkongu, katerih položaj je težaven. Predstavnik Egipta je govoril o palestinskih beguncih.

Plenum ECOSOC je na koncu debate o beguncih soglasno sklenil priporočiti podaljšanje mandata visokemu komisariatu za begunce do leta 1962 in podpreti zahtevo visokega komisarjata za intenzifikacijo na najširši možni podlagi sedanjega programa za begunce. Tako bi trajno uredili vprašanje večine beguncev, ki so zdaj v taboriščih. Podaljšanje mandata visokemu komisariatu, ki bi ugasil konec prihodnjega leta, in intenzifikacija programa bosta zahtevala nove izdatke v znesku 10,5 milijona dolarjev.

V ISKANJU KOMPROMISNE REŠITVE ZA CIPRSKO VPRAŠANJE

Trojna konferenca v Londonu

Po britanskem predlogu naj bi suverenost nad Ciprom prevzele Velika Britanija, Grčija in Turčija, Atlantska zveza pa naj bi obdržala oporišča na otoku

London, 24. julija (AFP). Zunanji minister Selwyn Lloyd je danes sprejel grškega veleposlanika v Londonu Seferiadisa. Politični krogi povezujejo ta obisk z željo Velike Britanije, da se pred jesenskim zasedanjem Generalne skupščine skliče trojno konferenco Grčije, Turčije in Velike Britanije, na kateri bi govorili o ciprskem vprašanju.

Kakor pišejo londonski časniki, je pričakovati, da bo britanska vlada v kratkem povabila grško in turško vlado, naj pošljejo svoja predstavnika, bržkone zunanja ministra, v London na konferenco, na kateri naj bi se po britanskih načrtih tri dežele sporazumele o zunanjih odnosih in strateškem statusu Cipra pod omejeno samoupravo. V Londonu izjavljajo, da britanska vlada ne pušča vnetar razdelitve otoka, ki jo terja Turčija, vendar pa bi bil njen glavni cilj na konferenci, dati otoku samoupravo pod suverenostjo, ki bi jo bilo treba šele določiti in ki bi Turčiji zajamčila, da Ciper za dobo 10 let ne bo priključen Grčiji. Suverenost nad Ciprom bi prevzele Velika Britanija, Grčija in Turčija, članice Atlantske zveze, ki bi se naprej obdržala oporišča na otoku.

Ceprav se ni nobenih napovedi, v kakšni obliki bi povabil na kon-

ferenco ciprske predstavnike, so tu ugodno ocenili nedavno izjavo nadškofa Makariosa časniku "Eleftherija". Makarios je tedaj izrazil prepričanje, da je Velika Britanija kljub očitni trdovratnosti vendarle pripravljena, da popusti, da bi tako dosegla kompromisno rešitev za Ciper, sam pa je izrazil pripravljenost, da sodeluje v razgovorih o neodvisnosti Cipra s pogojem, da ne bo izvzeta samoodločba. Prav tako so naletele na ugoden odziv tudi vesti, da ciprska etnarhija v načelu ne nasprotuje sodelovanju predstavnikov ciprskih Turkov na razgovorih.

Laburistična opozicija, ki je že

prej pritiskala na vlado, da bi prišla z mrtve točke, sodi, da bi bil sleherni korak konservativne vlade koristen. Desno krilo konservativne stranke pa izraža nezadovoljstvo z vladnimi načrti in jih ocenjuje kot pripravo, da Velika Britanija zapusti še eno pozicijo na bližnjem vzhodu.

Ho Ši Minh na Poljskem

Varšava, 24. jul. (Radio Varšava). Predsednik Demokratične republike Vietnam in predsednik vietnamske Delavske stranke Ho Ši Minh, ki je na obisku na Poljskem, se je včeraj popoldne sestel s prvim sekretarjem Politbiroja CK ZDPP Vladislavom Gomulko in člani Politbiroja. Cyrankiewiczem, Jedrichowskim, Ochabom, Zambrowskim in Zawadskim. Na sestanku so govorili o vprašanjih, ki zanimajo obe partiji.

Predsednik Tito sprejel veleposlanika Mičunovića

Brioni, 24. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes na Brionih sprejel jugoslovanskega veleposlanika v SZ Veljka Mičunovića. Sprejemu je prisostvoval državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

Obisk naših državnih uradnikov na Danskem

Kjbenhavn, 24. jul. (Tanjug). Podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, predsednik Ljudske skupščine Jovan Veselinov in državni podsekretar za narodno obrambo Otmar Kreačić s soprogami so sinoči prispeli iz Švedske v dansko glavno mesto Kjbenhavn.

Potrebni ukrepi

za okrepitev mednarodnega gospodarskega sodelovanja

Zeneva, 24. jul. (Tanjug). Egipt, Grčija, Indonezija, Poljska in Jugoslavija so danes izročile Gospodarsko-socialnemu svetu uradni osnutek resolucije o ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti za okrepitev mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Resolucijo je utemeljil v imenu predlagateljev jugoslovanski delegat Janez Stanovnik. Ugovoril je, da razprave na tem zasedanju ECOSOC še niso privedle do novih akcij na torišču mednarodnega gospodarskega sodelovanja in da niso povečale dejavnosti tega važnega organa. Na drugi strani pa terjajo okrepitev tega sodelovanja predvsem razmere v nerazvitih delih sveta, ki čedalje bolj zaostajajo za industrijskimi deželami. Zato je potrebno, da dá ECOSOC pobudo za okrepitev mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

V ta namen naj bi pooblastili generalnega sekretarja, da bi s pomočjo izvedencev sestavil predlog za bolj intenzivna mednarodna posvetovanja o odprtih vprašanjih gospodarske politike na svetu. Cilj teh posvetovanj naj bi bil, da bi pomagali najti sred-

BOMBE NA UPORNIKE

Britanska letala so včeraj napadla mesto Nizvo

Kairo, 24. jul. (Reuter). Predstavnik omanskega imama v Kairu je danes izjavil, da so se imamove čete dvakrat spopadle z britanskimi. Predstavnik je dodal, da so imamove čete pri tem prisilile prednje britanske oddelke, da so se umaknili s področij, ki so jih bili zasedli. Takoj nato je sultan zahteval od imama ustavitve sovražnosti, vendar je bila ta zahteva zavrnjena, ker terja imam sultanovo abdikacijo in umik britanskih čet iz sultanata.

Poročila iz Kaira o sultanovi zahtevi glede ustavitve sovražnosti pa so v Londonu zanikali. Predstavnik zunanjega ministarstva je dejal, da v teh poročilih, kakor tudi v vesteh o tem, da se britanske čete umikajo pred uporniki, ni niti trohe resnice.

Iz Bahreina uradno poročajo, da so se davi z oporišč v Perzijskem zalivu dvignila britanska vojska letala in začela bombardirati uporniška področja v Omanu. Bombardiranje se je začelo, ko je potekel ultimat uporniškim plemenom. Britanska

letala so predvsem napadla glavni stan upornikov mesto Nizvo. Britanski politični rezident v Bahreinu je včeraj izjavil, da bo do britanska letala izvedla nove napade na upornike, da bi jim pokazala britansko moč. Dejal je tudi, da uporabljajo uporniki novo avtomatsko orožje, kakršnega niso prej nikoli videli na tem področju.

DEBATA O ŠOLSKI REFORMI V FRANCOŠKI POSLANSKI ZBORNICI

Podaljšanje obveznega šolanja

Osnutek zakona predvideva preusmeritev pouka na praktične predmete

Pariz, 24. jul. (Tanjug). V francoski Skupščini se je začela danes debata o vladnem osnutku zakona o reformi šolstva in pouka. Ta zakon naj bi v treh letih omogočil popolno preusmeritev francoskega šolstva in sistema ter upostavil enotni sistem pouka v vseh državnih in zasebnih osnovnih, srednjih in visokih šolah.

Vprašanje šolstva in pouka obravnava francoska Skupščina že več let. Glasovom desnice in katoličanov je treba pripisati, da je doslej odklonila sleherni reformo sedanjih predpisov, ki omogočajo voditeljem vseh šol, da organizirajo pouk po lastnem preudarku. Zato je znaten del francoskih šol v rokah zasebnih in katoliških ustanov, visoke šolnine pa onemogočajo dosledno uveljavljanje načela o obveznem osemletnem šolanju.

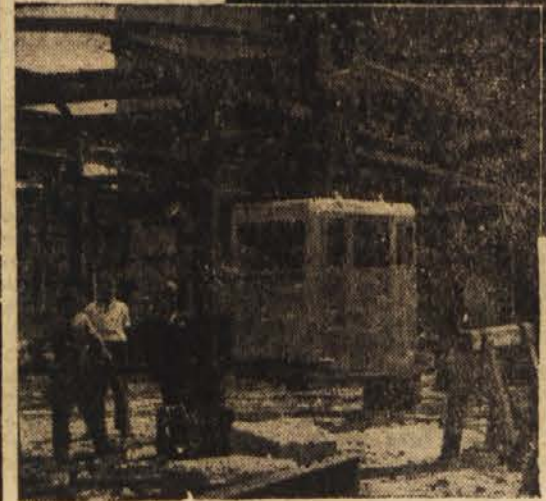
Po statističnih podatkih ministrstva za prosveto obiskuje univerze in ustrezne visoke šole v Franciji samo 0,7% otrok delavskega in kmečkega porekla. Sedanjí vladni osnutek pa predvideva podaljšanje obveznega šolanja na 10 do 12 let, preusmeritev pouka na praktična znanja s področja matematike, fizike, kemije, atomistike in arhitektonske izgradnje, odpravo cele vrste sprejemnih izpitov in taks za prehod iz rednih in strokovne šole,

kakor tudi večje državne subvencije za šole.

Začetek te pomembne debate pa pomeni nov politični kompromis med sedanjo vlado centra ter poslanskimi skupinami večine katoličanov, desnice in socialistov. Vlada je namreč obljubila socialistom, da bo zahtevala začetek te debate pred skupščinski poletnimi počitnicami, katoliškim poslancem pa je zagotovila, da pojde Skupščina na počitnice pred zaključkom debate o reformi šolstva. Predstavniki katoliških strank so ostro nastopili proti temu osnutku zakona, češ da razveljavlja »neovirano pravico« vsakega državljanca, da si izbere sistem pouka za svoje otroke. Skoraj 50% osnovnih in nad 20% srednjih šol v Franciji je v rokah katoliške Cerkve in vse te šole bi morale, če bi sprejeli reformo, porabiti vladno subvencijo v znesku 180 milijard frankov za spremembo učnih načrtov ter za organizacijo šolstva

Tokrat gre zares!

Pohorska vzpenjača bo v avgustu končno nared. Te dni so investitorji prejeli iz inozemstva še večino vrv, medtem ko nosilno montirajo. Pravočasno bodo pripravili tudi kabine. Tako bo vseč štrole pričel poskusno obratovati že med skorajšnjim Mariborskim tednom. Na slikah: pogled v

notranjost štirisedelne aluminijaste gondole, ki je pred nedavnimi še visela na delu ogrodja za spodnjo postajo med njeno poskusno montažo v mariborski Metalnici.

Vj. K.

Novi odloki Zveznega izvršnega sveta

Poskusna proizvodnja največ 1 leto

Beograd, 24. jul. (Tanjug). — Zvezni izvršni svet je izdal več odlokov. Odlok o poskusni proizvodnji gospodarskih organizacij določa, da za poskusno proizvodnjo velja začetna proizvodna dejavnost obratov gospodarskih organizacij za preizkušanje novih proizvodnih naprav ali proizvodnje za določen čas. Poskusno proizvodnjo imajo lahko na novo zgrajena industrijska in rudarska podjetja in obrati, izjemoma pa tudi gospodarske organizacije in obrati, ki so dobili nove dodatne investicije za opremo in če se je bistveno spremenil njihov dotodanji tehnološki proces. Poskusna proizvodnja se lahko dovoli največ za 12 mesecev. Ta rok se lahko podaljša samo, če nastanejo prekinitev zaradi tehničnih pomanjklivosti.

Plače delavcev gospodarske organizacije, ki ima poskusno proizvodnjo, se izplačujejo po tarifnem pravilniku, tudi če je finančni rezultat poskusne proizvodnje negativen. Za čas poskusne proizvodnje se ne zaračunava in ne pobirajo obresti na osnovna sredstva v poskusni proizvodnji. Če se poskusna proizvodnja zaključi brez zgbue, se celotni dohodek razdeli po predpisih, ki veljajo za razdelitev celotnega dohodka ustrezne gospodarske organizacije. Narodna banka bo odobrila gospodarski organizaciji poseben kredit za kritje zgbue pri poskusni proizvodnji.

Če ima gospodarska organizacija, katere izgradnja se delno ali v celoti financira iz sredstev splošnega investicijskega sklada, poskusno proizvodnjo v vseh obratih, je oproščena plačevanja prispevka v proračune in družbene investicijske sklade kakor tudi zveznega davka na dobiček. Rudarska podjetja so oproščena tudi plačevanja rudarskega prispevka za čas poskusne proizvodnje, dokler ne zapade prva anuiteta za posojilo splošnega investicijskega sklada. Če ima takšna gospodarska organizacija med poskusno proizvodnjo dobiček, ga bo porabila za plače delavcev in za sredstva za samostojno razpolaganje. Poskusna proizvodnja, med katero veljajo te olajšave, ne more trajati nad 6 mesecev in se ne more podaljšati ne glede na trajanje proizvodnje.

20 % skladov za kritje proračunskih potreb

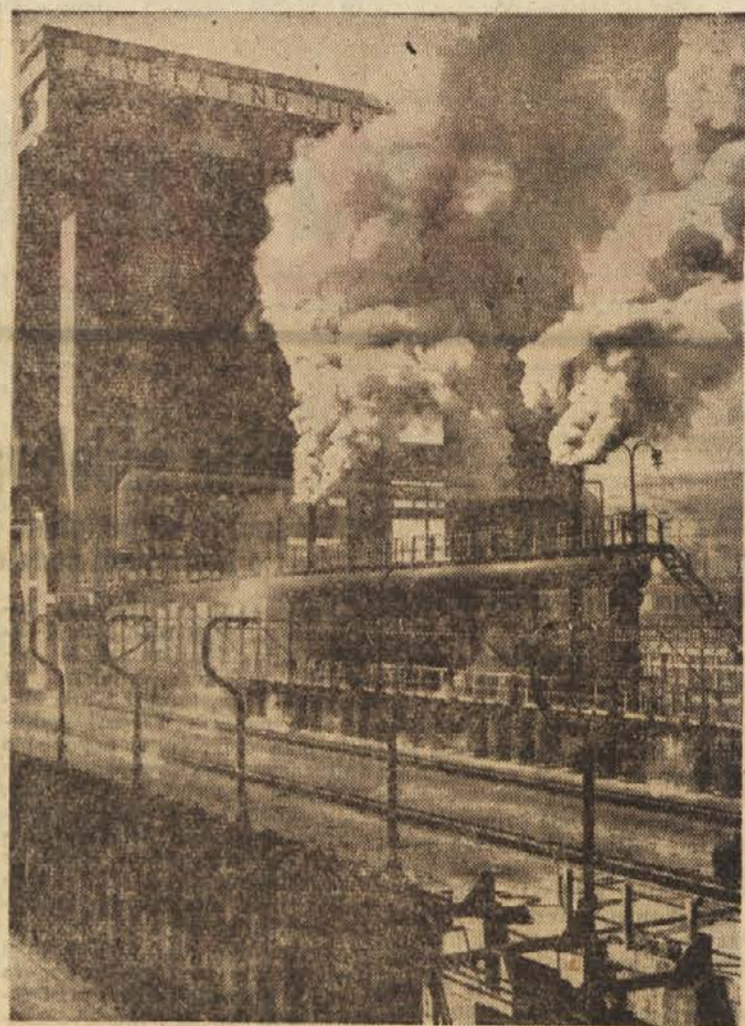
Odlok o načinu uporabe sredstev družbenih investicijskih in drugih skladov za zadovoljitev potreb, ugotovljenih s proračuni politično-teritorialnih enot za leto 1957 določa, da politično-teritorialne enote lahko v smislu zveznega družbenega plana prenesejo v svoj proračun kot dohodek 20 % sredstev svojih skladov, razen skladov za kreditiranje stanovanjske izgradnje, in sicer samo za kritje ravnih izdatkov svojih proračunov, določenih v dokumentaciji zveznega družbenega plana za leto 1957. Ta sredstva se ne morejo uporabljati za povečanje izdatkov preko te ravni. Politično-teritorialne enote lahko za kritje tekočih proračunskih izdatkov uporabijo kratkoročne kredite, toda samo s pogojem, da so poprej za kritje proračunskih izdatkov porabile 20 % tekočega dotoka iz skladov.

Obračunavanje znižanja proizvodnih stroškov

Odlok o razdelitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij v letu 1957, ki so organizirale obračunavanje uspehov po notranjih gospodarskih enotah, določa naslednje: gospodarske organizacije, ki razdeljujejo celotni dohodek po določbah tega odloka, izločijo iz celotnega dohodka pred ugotovitvijo dobička znesek, ki ustreza določenemu odstotku znižanja cen proizvodnih stroškov glede na planirano ceno. Cena proizvodnih stroškov se določi z uporabo metod stalnih cen, slonečih na podlagi dejanskih stroškov gospodarske organizacije v minulem letu. Odstotek znižanja cen določijo zvezni državni sekretariat za finance, znesek, ki ga dobi z uporabo odstotka na znižanje proizvodnih stroškov, pa vnese gospodarska organizacija v svoj sklad za premije ali v druge svoje sklade.

Proslava Dneva vstaje in 20-letnica Komunistične partije Hrvatske

Konec julija in v začetku avgusta bo Hrvatska proslavila dva pomembna dogodka: 27. julij, ko bo poteklo 16 let, odkar se je začela oborožena vstaja na Hrvatskem in 2. avgust, ko je bila pred 20. leti ustanovljena Komunistična partija Hrvatske.

Te dni je delavski svet Železarne Zenica sprejel plan podjetja za leto 1957. Vrednost blagovne proizvodnje so planirali v znesku 43,6 milijard dinarjev, skupni dobiček pa v višini 6 milijard din. Plan predvideva, da bo kolektiv tega našega največjega metalurškega kombinata proizvedel 610.000 ton koks in to iz 94 % surovega in iz 6 % domačega premoga, nadalje 400.000 ton surovega belega železa in 525.000 ton surovega jekla. Za zgraditev tretje visoke peči in rezervnega agregata, remont prve visoke peči aglomeracije 2 in drugih objektov je letos zagotovljeno 1.838 milijonov dinarjev. V letošnjih prvih petih in pol mesecih so od predvidenih investicijskih sredstev potrošili okrog 600.000.000 din.

RAZPRAVA PROTI BIVŠIM USLUŽBENCEM FAP

»Minder rabat« že najmanj od 1953. leta

Titove Učice, 24. jul. (Tanjug). Preden so začeli na današnji obravnavi zasliševati pričee, so zagovorniki prvega oboževca predlagali, naj bi sodišče v dokaznem postopku mehalo zasliševati pričee in odredilo ugotavljanje vseh poslovnih dogodkov med »Saurerjem« in FAP v času od sklenitve licenčne pogodbe do aretacije oboževca Lavrenčiča. Javni tožilec pa je nasprotoval predlogu zagovornikov oboževca Lavrenčiča.

Sodišče je sklenilo, da se bo zasliševanje pričee nadaljevalo, o predlogu zagovornikov prvega oboževca pa bo dokončno sklepalo potem, ko bodo izvedeni v obtožnici predlagani dokazi. Potem so zaslišali prčo Slobodana Stojakovića, uslužbenca FAP. Izpovedal je, da je v aprilu 1957 odstopal na Dunaj z uslužbenecem FAP Nikolo Vujnovićem, in sicer po naročilu upravnega odbora, da bi se prepričal, kako je s tajnimi računmi. Ob tej priložnosti sta zvedela od nekoga uslužbenca »Saurerja«, da je podjetje plačalo zastopstvu »Merkur« v Zagrebu 92.000 avstrijskih obračunskih dolarjev s tajnih računov FAP.

in da je Radmila Lavrenčič v to prišlo. Ko so zahtevali od lastnika »Saurerja«, naj na listku potrdi izplačilo 92.000 avstrijskih obračunskih dolarjev, je rekel, da tega ne more storiti, ker bi utegnilo škodovati Lavrenčiču. Pred nekaj dnevi pa je oboževca Lavrenčič vtrajno zanikal, da bi bila ta vsota izplačana s tajnimi računov FAP. Po izjavi prče Stojakovića so predstavniki tvrdke »Saurerjev« v začetku trdili, da se ne morejo spomniti, da je prišlo do sporazuma v »minder rabatu«. Pozneje so trdili, da niso potrdili naročilnice FAP št. 1, v kateri je govora o tem rabatu, v arhivu FAP pa so našli to potrdilo. Iz tega sklepa, da so že leta 1953 priznali, da velja »minder rabat«.

Priča Stojaković je razen tega izpovedal, da mu je nek uslužbenec tvrdil »Saurer« rekel, da je Lavrenčič decembra 1956 res zapravil v baru »Edens« na Dunaju 11.000 šillingov in da so morali ta račun poravnati, ni pa hotel povedati, ali so dobili denar s tajnih računov. Razprava se nadaljuje.

RAZGOVOR Z EPIDEMIOLOGOM DR. JANEZOM KMETOM O ŽENEVSKI KONFERENCI

Tribuna svetovnih strokovnjakov izrekla odločujoči DA za Salkovo cepivo

Radi bi obvestili naše bralce o nekaterih podrobnostih Ženevske konference svetovnih strokovnjakov za zatiranje otroške paralize, kar pripravljamo tudi pri nas za jesen cepilne proti tej bolezni. Zanimalo nas je tudi mnenje o nedavno objavljeni vesti, ki jo je poslal »Tanjug« o cepilni živu vakcino, ki verjetno po točnosti ne ustreza ter bi lahko vnesla določeno zmedo. Zato smo naprosili dr. Kmeta za kratek razgovor o vtihsih in zaključkih Ženevske konference.

V Ženevi so se prve dni julija zbrali iz najrazličnejših držav vsi največji svetovni strokovnjaki, ki se ukvarjajo z zatiranjem poliomielitisa. Prišlo je okrog 1500 zdravnikov in znanstvenikov, med njimi 20 iz naše države. Na konferenci so o svojih dognanjih poročali tako znanstveniki, ki se ukvarjajo z biologijo virusa, kot zdravniki, ki zdravijo paralična obolenja, znanstveniki, ki pripravljajo cepivo itd. Najobširnejša so bila poročila o uspehih, ki so jih dosegli v posameznih državah s Salkovo vakcino.

DR. SALK: »V BLIZNI BODOČNOSTI BO MOČ PREPREČITI EPIDEMIJE OTROŠKE PARALIZE«

Dr. Salk je na konferenci sam podrobno opisal osnovne lastnosti vakcine, ki je narejena iz virusov, ubitih s formalinom. Vakcina povzroči tvorjenje protiteles. Brž ko pride človek, cepljen s to vakcino v stik z živimi virusi, se po okužbi močno pomnožijo protitelesa, ki preprečijo vdor virusa v centralni živčni sistem. To pomeni, da cepivo sicer ne prepreči okužbe, pač pa paralična obolenja. Dr. Salk je izjavil, da je trdno prepričan, da bo možno s pravilno organizacijo cepiljenja s tremi injekcijami v bližnji bodočnosti praktično zatreti epidemije.

Med drugimi je poročal tudi dr. Langmuir o izkušnjah s cepivo v Ameriki. Tu so cepili z več kot sto milijoni injekcij, ne da bi imeli kakšne nesreče, razen leta 1954 z vakcino iz Cutterjevih laboratorijev. Na osnovi študija tega cepiljenja so znanstveno ugotovili, da obvaruje Salkovo cepivo pri uporabi povprečno dvakratne injekcije do 75 % cepilnih pred paraličnimi obolenji. Pri trikratnem cepiljenju je varnost še večja, nimajo pa še točnih izračunov. Prav tako še ni bilo moč ugotoviti, kako dolgotrajna je imuniteta in če bi bilo potrebno kasneje še z eno injekcijo imuniteto podaljšati.

KJE IN KOLIKO SO ŽE CEPILI

Salkovo cepivo, bodisi izdelano v domačih tovarnah ali uvoženo iz Amerike, uporabljajo za preprečevanje otroške paralize v najrazličnejših državah. V Braziliji so začeli cepiti ter so zajeli otroke od 3 mesecev starosti do 6 let, v Kanadi bodo do konca leta 1958 cepili otroke in mladino do 19 let starosti. Čile, Holandija, Norveška in Zah. Nemčija so prav tako cepile otroke prvih petih letnikov. S cepiljenjem so začeli na Poljskem, Finskem, Švedskem in v Sovjetski zvezi, kjer tudi že izdelujejo sami cepivo. Češka je letos maja in junija cepila 2 milijona 300 tisoč predšolskih otrok,

ponekod pa do 14 leta starosti. Danska je praktično cepila vse prebivalstvo do 40 leta starosti. V Italiji, Britaniji in še ponekod drugod so bila dosedanja cepiljenja manj sistematična, ker čakajo v teh državah na domačo proizvodnjo cepiva, vendar prebivalstvo izraža nezadovoljstvo zaradi odlašanja. Kljub tako množični akciji po vsem svetu ni na konferenci nihče poročal o kakršnihkoli nesrečah, ki bi jih povzročilo cepiljenje.

CEPLJENJE Z ŽIVO VAKCINO — STVAR BODOČNOSTI

Na tej konferenci so obravnavali tudi napredovanje znanstvenih raziskav za cepiljenje z živo vakcino. Poročala sta predvsem dva ameriška zdravnika prof. dr. Sabin in prof. dr. Koprowski ter poudarila, da je sedanje raziskovalno delo še vedno v fazi poizkusov. Zaradi znanstvenih dognanj so cepili že več kot sto ljudi. Ugotovili so, da so živi virusi po predhodnem cepiljenju na glodalce postali nestrupeni. Cepiljenje s tako vakcino bi bilo boljše zaradi tega, ker daje dolga stalna imuniteta ter varuje cepiljenje ljudi skoraj stooletno. Vendar pa so dosedanja poizkusi tudi pokazali, da so v posameznih primerih izločajo iz cepiljenega človeka ponovno patogena virusi, kar bi lahko predstavljalo nevarnost široke okužbe. Zato je tudi dr. Sabin sam na konferenci pojasnil, da je cepiljenje s to vakcino šele stvar nadaljnjih znanstvenih raziskovanj in dognanj ter da je sedaj za množično uporabo sprejemljiva le Salkova vakcina. To mnenje je osvojila tudi vsa konferenca, ki je priporočila sicer nadaljnje

raziskovanje vakcine z živimi virusi, vendar pa sedaj priporoča množično uporabo Salkovega cepiva.

KAJ JE Z VESTJO, KI JO JE OBJAVIL »TANJUG«?

Dr. Kmet je dejal, da po omejenem zaključku Ženevske konference nikakor ni možno, da bi se v tednu dni — konferenca je končala delo 12. julija — stališče kakorkoli spremenilo. Verjetno gre pri kasnejšem poročanju za nesporazum, ki ne sme vnesti zmede v akcijo za zatiranje poliomielitisa. Tudi, če bi naknadno kdorkoli predlagal takojšnjo uporabo žive vakcine za množično cepiljenje, bi bil tak predlog za nas nesprejemljiv brez predhodnih temeljitih znanstvenih utemeljitev, ki nedvomno zahtevajo določeno razdobje. Razumljivo pa je, da obetao znanstvenih raziskave za bodoče upanje, da se bo moč s to vakcino še temeljiteje spoprijeti z otroško paralizo, če bodo raziskave kronane z uspehom.

CEPIVO ZA SLOVENIJO ŽE NAROČENO

Naše podjetje za uvoz zdravil »Kemofarmacija« je že naročilo cepivo, ki bo potrebno za jesensko cepiljenje pri nas. Pričakujejo, da bo cepivo dospelo konec septembra, tako da bo moč začeti cepiti otroke s prvo injekcijo, drugo bodo prejeli otroci šest tednov kasneje, tretjo pa po šestih mesecih, torej prihodnjega pomladi. Tako bo že pred prihodnjim poletjem zaščiteno velik del otrok pred morebitno epidemijo in to predvsem tistih otrok, ki jih bolezen najbolj ogroža.

Krediti za nakup živil za zimo

Banke bodo odobravale te kredite do konca novembra, vrniti pa jih bo treba do 15. maja 1958 — Najetje kredita možno ne glede na višino že odobrenih potrošniških kreditov v druge namene

Beograd, 24. jul. (Tanjug). — Narodna banka je izdala odlok o odobranju kreditov delavcem, uslužbencem, upokojencem, invalidi in pripadniki JLA. Ta vrsta kreditov je izreden ukrep v okviru splošnega pomembnega prizadevanja v letošnjem letu, da bi odkupili od kmetijskih pridelkov, ki pridejo v potrošniško zastoju v prevozu kmetijskih pridelkov od pridelovalcev do potrošnikov.

Epidemija ošpic upada

Primeri otroške paralize v glavnem v Srbiji in Sloveniji

V zadnjem času so bolj ali manj padla obolenja za vsemi nalezljivimi boleznimi. V 15 dneh je epidemija ošpic, ki se je precej razširila, začela naglo upadati. Prej so zabeležili 2000 primerov obolenj na teden, v tednu od 1. do 7. julija pa je obolelo 934 oseb. V tem času je zbolelo za otroško paralizo 12 oseb, to je 3 manj kot v predhodnem tednu. V primerjavi s povprečjem v zadnjih petih letih pa je število obolenih dvakrat večje. Novi primeri paralize so se pojavili v glavnem v Srbiji in Sloveniji. V Srbiji so zabeležili 6 obolenj, in sicer v okrajih Pirot in Prokuplje po 2, v okrajih Titovo Učice in Sombor pa po eno obolenje. V Sloveniji je zbolelo 5 ljudi, in sicer po eden v okrajih Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto. V drugih republikah v omejenem tednu ni nihče zbolel, razen enega primera v Bosni in Hercegovini v okraju Zvornik.

Število za oslovskim kašljem obolenih oseb se je zmanjšalo od 1413 na 1116, za škrlatinko od 273 na 200, število za dizenterijo obolenih od 219 na 113, za trebušnim tifusom od 60 na 31, za meningitisom od 24 na 10. Število za infekcijskim hepatitisom obolenih ljudi se je znižalo od 180 na 165.

III. mednarodni študentski seminar v Ljubljani

Ljubljana, 24. jul. — Včeraj ob 20.30 se je na Gradu z uradnim sprejemom udeležencev pričelo letošnje mednarodno študentsko srečanje v Ljubljani. V imenu ZSJ je udeležence pozdravil predsednik UO ljubljanske Univerze Janez Vrhunc. III. mednarodnega študentskega seminarja se udeležuje 40 študentov iz 23 držav.

delavci, uslužbenci, upokojenci, invalidi in pripadniki JLA. Ta vrsta kreditov je izreden ukrep v okviru splošnega pomembnega prizadevanja v letošnjem letu, da bi odkupili od kmetijskih pridelkov, ki pridejo v potrošniško zastoju v prevozu kmetijskih pridelkov od pridelovalcev do potrošnikov. Bančnim sedežem je naročeno, naj kredite za nakup živil za zimo odobravajo naštetim uporabnikom s pogojem, da se zagotovi vrnitev dolga delavcem in uslužbencem oziroma sredstva za kritje zneskov, ki jih morda ne bi mogli povrniti. Delavci in uslužbenci, ki hočejo dobiti kredit, naj vložijo prošnje s podatki o vrsti, količini in ceni kmetijskih pridelkov ter pogodbo, sklenjeno s kmetijsko zadruzo, poslovno zvezo ali podjetjem za promet s kmetijskimi

pridelki. Kredite za nakup živil za zimo bo treba vrniti do 15. maja 1958. Letne obresti znašajo 6 %. Banke bodo začele takoj dajati te kredite, in sicer za vse vrste kmetijskih pridelkov, ki pridejo v potrošniško zastoju. Kredite bodo odobravale do 30. novembra, izkoristiti pa jih bo treba najpozneje do 15. decembra. Trgovska podjetja sama ocenijo kreditno sposobnost potrošnikov. Za kritje stroškov v zvezi s temi krediti lahko trgovske organizacije zvišajo cene blaga, ki ga prodajo na obroke, največ za toliko, kolikor znašajo obresti od teh kreditov. Potrošniki lahko porabijo kredite za nakup živil za zimo ne glede na višino zadolžitve iz prejšnjih potrošniških kreditov za nakup industrijskega blaga in za druge namene.

ROKE PROČ od električnih napeljav!

V Sloveniji je bilo predlanskim 27, lani 19, letos pa doslej 11 smrtnih žrtev zaradi elektrike

Vsa naša jaonost je zadnje dni upravičeno ogorčena zaradi brezobzirnega in brutalnega ravnanja dveh posestnikov, ki sta, da bi obvarovala marelice pred otroki, ovila drevesa z električno žico in vanjo napeljala električni tok, kar je v kratkem presledku nekaj dni terjalo življenje dveh otrok. O kazenski odgovornosti za tako početje ne bomo ponovno razpravljali, pač pa nas zgornja dva primera znova resno opozarjata na preveliko število smrtnih nesreč zaradi elektrike. Res je, da se z naglim razvojem elektrifikacije povežela mnogi ljudje šele proti praktično seznanjenju z elektriko in se še premalo zavedajo nevarnosti, ki jim preti ob nepravilnem ravnanju z njo. Vso pozornost pa zasluži ugotovitev, da glede pogostosti takih nesreč daleč presega mo primeri v tujini. Ko so v Italiji leta 1947 zabeležili 95 smrtnih primerov zaradi elektrike, to je približno dva primera na 1 milijon prebivalcev, so sprožili široko akcijo za preprečevanje takih nesreč. V Franciji in Nemčiji zaznamujejo letno po eno smrtno nesrečo na 1 milijon prebivalcev. V Sloveniji, ki ima podrgugi milijon prebivalcev, pa smo predlanskim našeli 27 smrtnih primerov zaradi elektrike, lani 19, letos v prvem polletju pa 9. Skupno z gornjima primeroma je bilo letos že 11 smrtnih žrtev. Ob naraslem številu smrtnih

nesreč je pred leti Zavod za socialno zavarovanje skupaj z Zavodom za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu ter Republiškim inšpektoratom do delo organiziral vrsto predavanj in tečajev za varnostne tehnike in delovodje v industrijskih sredstvih. Elektrogospodarska skupnost Slovenije je v novo elektrificiranih krajih začela prirejati podobna predavanja za priatelne ob prikazovanju poučnega filma o nesrečah z elektriko, hkrati pa je za strokovno osebje v elektrogospodarstvu izdala najstrožja navodila za varnost pri delu in predpisala dodatne varnostne ukrepe, kar ni ostalo brez uspeha, saj se je število smrtnih nesreč v elektrogospodarstvu zmanjšalo od 12 v predlanskem letu na 7 v lanskem letu, medtem ko je bil letos v prvem polletju zaznamovan le še en tak primer.

Če so že pri strokovnem osebju, ki pozna vse nevarnosti v zvezi z elektriko, pogoste nesreče, bodisi zaradi nepazljivosti ali miselne odsotnosti, koliko bolj je stvar nevarna za nestrokovnjake. Predlanskim je bilo v gospodarstvu (brez elektrogospodarstva) 8 smrtnih nesreč zaradi elektrike, lani 5, letos v prvem polletju pa že 4. Pritatnikov pa se je smrtno onesrečilo pri ravnanju z električnimi napravami predlanskim 7 (med njimi 4 otroci), lani prav tako 7 (5 otroci), letos v prvem polletju pa smo imeli 3 take primere, pri čemer še nista upoštevana v uvodu omenjena dva otroka.

Mnogi ljudje so neupravičeno mnenja, da običajna nizka napetost 220 voltov ni življenjsko nevarna. Res je, da marsikoga elektrika udari brez resnih posledic. Če pa človek stoji na vlažnih tleh in je povrh še močker ter pride do zemeljskega stika, ima tak stik kaj hitro za posledico smrt. Pogostost smrtnih nesreč med priatelnimi potrošniki elektrike terja še mnogo več pozornosti in opozarjanja. Predvsem naj bi za ose nestrokovnjake veljalo načelo: Roke proč od električnih napeljav! Če je treba popraviti električne napeljave in vode, naj to opravijo izključno strokovnjaki, saj se te pogosto doleti več sreča, če niso dovolj pazljivi. Več pojasnevanja bo treba tudi o tem, kako je treba onesrečenca reševati. Leta 1955 sta v Raki na Dolenjskem poleg onesrečenca še dva reševalca drug za drugim našla smrt, ko sta hotela onesrečenca pomagati in ga odtrgati od žice. Podobno se je lani v Kozjaku pri Slovenj Gradcu smrtno onesrečil tudi reševalec, ki je priteklo na pomoč, letos pa sta se ob podobnih okoliščinah hkrati onesrečila dva ribiča, ki sta pri Polhovem Gradcu z elektriko ubijala ribe.

Z vsa strožnostjo bo treba izvajati predpise o omejitvi raznih električnih aparatov, tako v industriji kakor tudi v gospodarstvu, in pa predpise o tem, kdo je upravičen za izročevanje del v zvezi z napeljavno elektriko. Naposled bi kazalo proučiti tudi najnovejše ameriške ugotovitve o možnosti reševanja onesrečenca. V ZDA so namreč dognali, da se da v 90 % primerov reševati življenje onesrečenca, če se v prvi minuti po nesreči ostražno izvajajo reševalna dela z umetnim dihanjem. Skratka, storiti moramo vse, da se bo število smrtnih nesreč zaradi elektrike zmanjšalo vsaj v takem obsegu, kakor je to z varnostnimi ukrepi in stalnim pojasnevanjem uspelo v nekaterih zapadnoevropskih državah.

M. N.

SOVJETSKI TISK O DEJAVNOSTI SKUPINE MALENKOV-KAGANOVIC-MOLOTOV

Brez zveze z ljudstvom

Nobeden izmed 309 udeležencev plenuma ni podprl protipartijske skupine

Moskva, 24. jul. (Tanjug). Revija CK KP SZ »Partijnaja žizn« objavlja danes uvodnik, v katerem obravnava dejavnost protipartijske skupine Malenkov-Kaganovič-Molotov-Sepilov in poudarja, da od ustanovitve Komunistične partije Sovjetske zveze nobena skupina ni bila tako odmaknjena od nje, kakor ta.

Revija opisuje plenum, na katerem so razkrinkali dejavnost te skupine, in piše, da so o njeni dejavnosti razpravljali kandidati in člani CK in člani revizijske komisije skupaj 309 ljudi. »Partijnaja žizn« ugotavlja, da je po tekel plenum v najširšem demokratičnem vzdušju. Malenkov, Kaganovič in Molotov so govorili na sejah po dvakrat, na zaključni seji plenuma pa so prebrali njihove pismene izjave. K razpravi se je prijavilo 215 udeležencev, govorilo pa jih je 60. Ostali, ki jim ni bilo omogočeno govoriti, so pojasnili svoje mnenje pisмено. Noben udeleženec plenuma, je rečeno v reviji, ni podprl protipartijske skupine.

»Partijnaja žizn« nadalje piše, da so bili člani protipartijske skupine, ki so se skušali dokopati do vodstva v Partiji, razkrinkani pred vsem svetom kot posamezniki, ki nimajo nobene zveze z ljudstvom. Boj v CK proti tej skupini je bil globoko načelna zadeva, ker ni šlo za posameznike, marveč za politiko, ki so jo hoteli vsiliti Partiji.

Revija nadalje poudarja, da je pomen junijskega plenuma CK KP SZ v tem, da je odobril politiko, začrtano na 20. kongresu Partije, in da je razkrinkal ljudi, ki so zavirali to politiko. Revija piše, da je Molotov večkrat nastopil proti zboljšanju stikov z Jugoslavijo in našteva druge nje-

in članov Partije iz konca minulega in začetka našega stoletja, v katerem podpirajo sklepe junijskega plenuma in obsojajo protipartijsko dejavnost skupine Malenkov-Kaganovič-Molotov. Stari boljševiki poudarjajo v pismu, da lahko samo politični slepci, konservativci, ki se krčevito drže vsega preživelega, zanikajo zelo važne uspehe sovjetskega ljudstva v zadnjih letih in dvomijo o pravilnosti politike Komunistične partije.

Vznemirljiva perspektiva

Proizvodnja čistih atomskih bomb privede do razorožitve

Washington, 24. jul. (Reuter). Ameriški znanstveniki iz Los Angelesa so v svojem pismu predsedniku Eisenhowerju obrazložili mnenje, da bi lahko sedanje prizadevanje za sporazum o razorožitvi onemogočili argumenti, predloženi ameriškiemu predsedniku, ki govore o prid nalogi, ki jo morajo opraviti z namenom, da bi proizvedli »čiste« atomske bombe. Profesorji kalifornijske univerze so namreč prejšnji mesec obvestili Eisenhowerja, da znanstveniki lahko proizvedejo »čiste« bombe, če jim štiri do pet let dovolijo delati poskuse v vseh razvojnih fazah.

Skupina znanstvenikov pravi v pismu Eisenhowerju, da »mora biti glavna skrb ameriške politike, pravilno ukrepati v razorožitvi in mednarodnih odnosih, ob česar je moč pričakovati, da se bo zmanjšala nevarnost vojne.« Če primerjamo tehnične zboljšave vojnih sredstev s tem ciljem, zaključuje pismo, »postanejo te tehnične pridobitve brez-pomembne.«

Francoski konzervativni časnik »Figaro« piše v današnji številki, da se strokovnjaki trudijo, da bi napravili posebno »čisto« bombo, katere radioaktivnost bi bila omejena samo na objekte, na katere bi vrgli bombo. »Figaro« poudarja, da je to »zelo vznemirljiva perspektiva«, kajti tedaj, ko bodo pomenila ta orožja morebitnemu agresorju gotovost, da ne bo postal žrtev lastnih napadov, je zelo verjetno, da ga bojazen pred posledicami ne bo več ovirala, da se loti tega nevarnega dejanja.

Deveta atomska eksplozija v Nevadi Nevada, 24. jul. (Reuter). Danes opoldne je nastala v Nevadi deveta atomska eksplozija, ki ji je prisostvovalo kakih 700 vojaških strokovnjakov. Jakost te bombe tenijo na 10.000 ton trinitrotoluola. Velik oblak v obliki gobe se je v 50 sekundah povzpela 6000 metrov visoko.

Zarota je bila baje zelo razpredana. Aretirali so 14 zarotnikov, dobro obveščeni krogi pravi, da je bilo zapletenih v njo najmanj 1000 ljudi. Med aretiranimi oficirji je tudi nekaj takšnih, ki so med napadom na Egipt zbežali iz svojih enot. Na čelu zarote je bil polkovnik Atef Nasar, bivši egiptovski vojni ataše v Indiji in poveljnik severnega področja osvobodilne fronte med napadom na Egipt.

Obveščeni krogi v Kairu pravijo, da so v zvezi z zaroto objavljeni podatki samo del obtožnice, ki bremenijo zarotnike. V uradnem poročilu ni nobenih podatkov o zunanji zvezi aretirancev, čeprav so v Kairu pričarani, da so bili zarotniki povezani s tujino. Tudi njihovih zvez z bivšimi političnimi strankami uradno poročilo ne omenja.

Sodeč po uradnem poročilu, je skupina egiptovskih oficirjev s polkovnikom Nasarom na čelu zarota, ki jo je močno razširila po napadu na Egipt, ko so precej oficirjev demobilizirali. Zarotniki so zlasti živahno delovali med agresijo. Zasnovali so načrt državnega prevrata. Za novega predsednika v »prehodnem obdobju« so določili Salah El Gina, za notranjega ministra pa Abdel Fatem Hasena. Tukajšnji časniki očitajo zarotnikom, da so pripravljali razveljavljenje zakona o nacionalizaciji suške družbe in temeljito spremembo egiptovske zunanje politike. Vlado so hoteli strmoglaviti v aprilu. Kairski tisk piše, da je šlo za največjo zaroto, odkar je prišla julija 1952 na krmljo revolucionarna vlada.

Alžirska spomenica Hammarškjöldu New York, 24. jul. (AP). V spomenici, ki jo je Nacionalni svet alžirskega osvobodilnega gibanja poslal Hammarškjöldu in ki so jo danes objavili, je rečeno, da ni več možnosti za pogajanja s Francijo o ustavitvi sovražnosti v Alžiru.

V spomenici je razen tega rečeno, da je Fronta pripravljena na neposrednih pogajanjih miroljubno urediti alžirsko vprašanje. Toda za takšna pogajanja veljata dva pogoja: prvič, pred pogajanjem mora francoska vlada objavit, da uradno priznava neodvisnost Alžira in drugič, pogajanja morajo biti javna in zajamčena mora biti varnost odposlancev Nacionalnega sveta.

Avgusta pride mongolska delegacija

Beograd, 24. jul. (Tanjug). Na povabilo naše vlade bo konec avgusta prišla na uradni obisk v Jugoslavijo delegacija vlade Ljudske republike Mongolije.

Francija odobrila evropski pogodbi

Pariz, 24. jul. (Reuter). Svet francoske republike je ratificiral pogodbi o skupnem evropskem trgu in Evroatomu. S tem je bila končana parlamentarna procedura v zvezi z ratifikacijo obeh pogodb. Pred dvema tednoma je francoska zbornica odobrila pogodbi. Zakon o ratifikaciji mora zdaj podpisati še predsednik republike.

Spor za Ciper

Ko so se pred dvema letoma pojavili na Cipru prvi letaki EOKA, prvi glasovi, da pripada ta otok Grčiji, pa nihče ni mislil, da bo iz tega nastal še svetovni problem. Ves svet — razen Grkov seveda — je bil prepričan, da gre le za sentimentalno hrepenenje ciprske mladine in da bo klic po združitvi z Grčijo kmalu potihnil. In vendar je bil to šele začetek.

V sporu za Ciper gre za dva koncepta: angleški in grški, strateški in nacionalni, konservativni in progresivni. Za Angleže je Ciper predvsem strateška baza za Grke pa del velikega helenskega sveta. Za Angleže je Ciper edino oporišče na pragu Srednjega vzhoda, za Grke pa je edini grški otok, ki je še ostal pod tujo oblastjo.

Po umiku s Sueskega prekopa in iz Jordanije je preostal Angležem le še Ciper. Po vrnitvi Jonških otokov, Kreta in Dodekaneza je Ciper edini otok, ki se še ni vrnil v naročje Grčije. Na dani je torej, da je bil spor za Ciper neizbežen, še več, da se je razvil v svetovni problem.

Prav zato, ker predstavlja Ciper za Anglijo prvovrstno strateško oporišče, se bo angleška zastava z otoka ne nerada umaknila. Angleži so zapustili Indijo, Pakistan, Ceylon in Burmo, čeprav štejejo te države skupaj več kot 500 milijonov prebivalcev. Nočejo pa s Cipra, čeprav ima ta otok komaj 500 tisoč ljudi. In to zato, ker je Ciper oporišče, Indija pa je bila le »kolonija«.

V Kuala Lumpurju bodo že čez mesec dni proglasili neodvisnost. Malezija, vendar pa bodo Angleži ostali v Singapuru. Malezija je bila namreč za Anglijo prvovrstna kolonija, celo ena najbogatejših. Singapur pa eno glavnih njihovih oporišč v Jugovzhodni Aziji. Prav zato se Singapur ne bo priključil malajski federaciji, ampak bo dobil poseben statut.

Vendar pa v sporu za Ciper nista samo dva. Angleške statistike zatrjujejo, da živi na tem otoku tudi okrog 100.000 Turkov. Turški element predstavlja torej petino celotnega prebivalstva. Če pogledamo stvari bliže,

homo videli, da se še bolj komplikirajo. V Ankari namreč zatrjujejo, da je Ciper del Male Azije, ne pa del Egejskega otočja. Ciper — trdijo — je le 65 km od Anatolije, medtem ko je do Aten kar 800 km.

Kljub temu pa v Londonu ne morejo zanikati, da ni Ciper prav tako grški kot sta to Kreta in Rodos. Naproti, na Cipru je morda še danes več homerskih tradicij kot na katerikoli drugem grškem otoku. Vse, prav vse te spominja na staro Grčijo. Seveda so na otoku močni turški elementi, toda te najdeš tudi na Kreti, čeprav je ta še 50 let pod grško oblastjo. Turki so v 350 letih, kolikor je trajala njihova oblast na Cipru, pač zapustili močne sledove.

V Angliji se prav zato resno bavijo z načrtom, da bi otok razdelili. To je že stara angleška metoda. Najprej so jo uporabili na Irskem, nato v Indiji, zatem v Palestini, Kasmiru, Atene na tako rečite ne bi pristale, verjetno pa tudi Amerika ne.

Delitev pušča namreč zelo težke rane. Le pomislimo na Nemčijo, Korejo in Indokino. Kdaj bo mednarodni položaj tako dozorel, da se bo Nemčija združila brez zamere na levo in desno, kdaj se bo uresničil načrt o združitvi Koreje, Indokine? Ali naj doživimo podobne prizore kakor ob delitvi Indije, ko so muslimani bežali v eni smeri, Hinduji pa v drugi? Anglija bi z delitvijo morda zadovoljila je Turke, nakopala pa bi si smrtno sovražstvo Grkov.

Poznavalci angleške diplomacije predvidevajo, da bo Anglija našla nek pameten kompromis in prepustila Ciper Grčiji. Vendar pa na to ni misliti že letos ali pa čez dve leti. Anglija je že enkrat storila tako. To je bilo leta 1884, ko je po dolgem odlašanju sklenila, da vrne Jonske otoke Grčiji.

V Turčiji bodo seveda globoko razočarani, če bo do tega res prišlo. Za Kreta, Libijo in Dodekanezom bodo namreč »izgubili« še Ciper. Za neprizadetelega opazovalca pa je že zdaj jasno: idealne rešitve ni. Važno je samo iskati najboljše rešitve. M. O.

Včeraj le kratka seja

London, 24. jul. (Reuter). Ožji odbor razorožitvene komisije OZN je imel danes pod predsedstvom francoskega delegata Julesa Mocha seja, ki je trajala komaj nekaj minut. Ameriški predstavnik Stassen je na seji sporočil, da bo svoj predlog o raketah in usmerjevalnih izstrelkih pojasnil jutri.

V Bonnu so sprejeli načrt atomskega zakona

Bonn, 24. jul. — Bonnska vlada je na svoji današnji seji sprejela nov načrt atomskega zakona. Predstavnik ministrstva za atomska vprašanja je na današnjem sestanku z novinarji dejal, da ta novi načrt ureja najvažnejša vprašanja znanstveno-raziskovalne dejavnosti na jedrskem področju kakor tudi zaščite prebivalstva pred atomskim sevanjem.

Neredi zaradi stavke

Stavkovne straže britanskih šoferjev so skušale onemogočiti ves avtobusni promet — Spopad na trgu Covent Garden

London, 24. jul. (Reuter). Danes je bilo na cestah v Veliki Britaniji mnogo stavkovnih straž, ki so skušale zaustaviti avtobusni promet. Ze pet dni namreč stavka okrog 100.000 sešnih in sprevalnih podjetij zaradi vprašanja večjih plač. Stavki pa se niso pridružili delavci, zaposleni v mestnih avtobusnih podjetjih in v nekaterih manjših privatnih avtobusnih podjetjih. Stavkovne straže skušajo zaustaviti sleherni promet malih lastnikov avtobusnih podjetij, katerih delavci ne stavkajo, so danes zahtevali od vlade, naj pošlje proti stavkovnim stražam policijo in vojsko.

Medtem pa so danes v Londonu napravili prvi poskus, da bi spetjal stavar iz mrtnih ulic. Sodišče za industrijske spore je zaslialo predstav-

Moskva, julija

Bliža se šteti svetovni festival mladine in študentov. V Moskvi so že vse pripravili za sprejem 30.000 mladincev iz nad sto dežel. Uredili so proceve, v katerih bodo gostje stanovali in se hranili, nadalje športne naprave, koncertne in gledališke dvorane, klube, parke, skratka vse prostore, kjer bo od 28. julija do 11. avgusta več tisoč različnih mladinskih srečanj, razgovorov, športnih in umetniških tekmovalj, karnevalov, plesov, mladinskih zabav in drugih prireditvev. Moskva je dobila svečano lice. Moskovska dekleta in fantje se uče tujih jezikov in običajev, spoznavajo življenje drugih narodov, pripravljajo darila za goste iz vsega sveta in vneto šivajo nove obleke za karnevalske večere ter mnoge parade in sprejede.

Vse kaže, da se obetajo Moskvi dnevi živahnega vrvenja, da bo po njenih ulicah, trgih in parkih slišati pomenke v najrazličnejših tujih jezikih, pesmi vseh narodov in vekov, stare in sodobne, smeh raznih temperamentov z juga, zahoda, vzhoda in severa, strnjen v eno samo mladostno reko. V Moskvi se bodo zbrali tudi novinarji iz vseh delov sveta. Glavno geslo moskovskega festivala se glasi: »Za mir in prijateljstvo«. Festival se bo začel 28. julija z veliko parado. Sprevod pojde po 16 km dolgi poti od mladinskega mesta Ostan-kina do reprezentativnega stadiona »Lužniki«. Seveda bo spreved motoriziran, v njem bo na tisoče kamionov, avtobusov in drugih vozil, okrašenih z zastavami, venci in šopki. Začetna svečanost bo na stadionu, kjer se bo srečala sovjetska mladina s tujci. Med svečanostjo, ki je že tradicionalna, bodo izpustili več deset tisoč golobov. Eni poletne na vse strani, drugi bodo krožili nad stadionom kot »opazovalci«, tretja skupina pa poletni na poljano. Golobe je vežbalo kakih sto najboljših strokovnjakov »golobega športa«. V športnem delu festivala bo sodelovalo na tisoče najboljših telovadcev, pa tudi 2500 plesalcev v narodnih nošah. Plesali bodo narodne plesne. Mogočen bo tudi zaključek festivala. Med festivalom bo v Moskvi vsak dan po sto raznih prireditvev. Na sporedu so tudi množične prireditve, med njimi »Praznik deklet«, »Praznik na vodi«, karnevalski ples v Kremlju, »Praznik sovjetskega baledeta«, »Praznik sovjetske mladine«, »Praz-

»Za mir in prijateljstvo«

V Moskvi bo od 28. julija do 11. avgusta mladinski festival, ki se ga bo udeležilo okoli 30.000 mladincev iz nad 100 dežel

nik konjskega športa« itd. Ob pristanišču Himke na prekopu Volga—Moskva bodo med festivalom zasadili simbolični »Park prijateljstva«. Vsak udeleženec festivala bo zasadil po eno drevo in ob vsakem in tisti hip stal po en moskovski pionir, da prevzame skrb za drevesce. Dne 30. julija se bo začelo v največjih gledališčih in koncertnih dvoranah tekmovanje kulturnih in umetniških ekip v 23 vrstah in zvrsteh umetnosti — od popularnih pesmi in klasične glasbe do cirkuških spretnosti.

Na šest mladinskemu festivalu prirede tudi filmski festival. Na njem se zbera najuglednejši filmski režiserji in tudi več svetovno znanih igralcev. Zlasti bogat bo športni program. Na 50 športnih igriščih bo tekmovalo 2400 izbranih športnikov. Od 29. julija do 10. avgusta bodo v Moskvi »Tretje mednarodne športne prijateljske igre mladine«, na katerih bo sodelovalo 3900 športnikov iz 51 dežel. To bo ena najbolj množičnih športnih manifestacij na svetu, podobna olimpijskim igram. Na njej

Z VSEH STRANI SVETA

AVSTRILIJA KANCLER RAAB POJDE JESENI NA POT V TUJINO

Dunaj, 24. jul. (AFP). Dobro počeni krogi poročajo, da bo avstrijski kancler Raab oktobra odpotoval na uradni obisk v sovjetsko zvezo. V jeseni bo obiskal tudi skandinavske in nekatere druge dežele.

ZARADI POPLAV PREKINJEN PROMET

Dunaj, 24. jul. (APA). V številnih zahodnoavstrijskih pokrajinah so nastale velike poplave. V Zgorajnji Avstriji in pokrajini Salzbürg je promet na več krajih prekinjen, železniške proge so poplavljenе, voda pa je odnesla nekaj mostov. Na področju Dunaja je sinoči Donava močno narasla in je nastala nevarnost poplave, vendar je začela davi reka spet upadati. Potniški promet na Donavi pa je še zmeraj prekinjen.

ZAHODNA NEMCIJA NAJVEČ RADIJSKIH SPREJEMNIKOV

Frankfurt, 24. jul. (Reuter). — Zahodna Nemčija je bila lani v izvoru radijskih sprejemnikov prva na svetu. Izmed skupno 3,5 milijona radijskih sprejemnikov, ki so jih izvozili na svetu, jih na Zahodno Nemčijo odpade 1,5 milijona. Zahodna Nemčija je prav tako izvozila na tuje okrog 60.000 televizijskih sprejemnikov, medtem ko znaša skupni svetovni izvoz okrog 600.000 sprejemnikov.

VELIKA BRITANIJA LANI REKORDNI PRIDELEK ŽITA NA SVETU

London, 24. jul. (Reuter). Ekonomski odbor dežel Britanske skupnosti je objavil, da so dosegli lani na svetu rekordni pridelek žita — skupno 465 milijonov ton. Všet na pridelek žita v Sovjetski zvezi in Kitajski. Največji proizvajalec žita so ZDA s 136 milijoni ton, za njimi je Pakistan s 55 milijoni in Kanada z več kot 28 milijoni.

OZN IZRAELSKI PROTEST ZARADI ARETACIJE NEKEGA MORNARJA V SUESKEM PREKOPU

New York, 24. jul. (AP). Izrael je v Varnostnem svetu protestiral proti aretaciji nekega izraelskega mornarja na danski tovorni ladji »Brigit Toft«, ki je na poti v Haifo zaplula v Sueski prekop. Protest pravi, da so ladjo, ki potuje iz Burme v Izrael s tovorom riža, zaustavile egiptovske oblasti in pri tem aretirale člana indijske posadke, ki je Izraelc.

Ladja »Brigit Toft« je včeraj zvečer odpulja iz Port Seida naprej proti Haifi.

ZDA SUHRVARDI NE BO OBISKAL KANADE

Detroit, 24. jul. (Reuter). Predsednik pakistanske vlade Suhrevardi, ki je zdaj na uradnem obisku v ZDA,

je odpovedal uradni obisk v Kanadi, kamor naj bi odpotoval konec tega meseca. Suhrevardi bo zapustil ZDA 27. julija in prek Londona odpotoval na obisk v Jordanijo, kamor bo prisel v začetku avgusta. V Amanu bo imel razgovore z jordanskim kraljem Husseinom.

KUBA GLADOVNA STAVKA

Havana, 24. jul. (AP). V joči v Havani traja že 10 dni gladovna stavka 60 političnih ujetnikov, ki so začeli stavkati zaradi slabega ravnanja oblasti v zaporu. Solidarno z njimi je začelo večeraj stavkati tudi več študentov na havanski univerzi.

IRAN GRADNJA TANKERJEV

Teheran, 24. jul. (Reuter). Iranski šah Riza Pahlevi je zahteval od senata, naj poihiti z izglasovanjem zakona, ki pooblašča vlado za pogajanja s tujimi družbami o izkoriščanju iranskega petroleja. Iranski šah je obvestil senatore, da bo država v naslednjih desetih letih dobila lastno tankersko ladjevje in da so prvi iranski tanker že splovali v morja.

INDIJA ODLOŽITEV PLAČILA ZA UVOŽENO BLAGO

Bombaj, 24. jul. (Reuter). Uradno so objavili, da so zahodnosenski, britanski, italijanski in japonski izvozniki prvotilga v predlog indijske vlade, naj bi odložili plačilo blaga, dobavljenege Indiji v skupni vrednosti 22,5 milijonov funtov.

JAPONSKA LADJEDELNIŠTVO PRVO NA SVETU

London, 24. jul. (AP). — Japonska ladjedelniška industrija je izdelala v prvi polovici tega leta več ladij kot katerikoli druga dežela na svetu. Zgradili so skupno za 600.000 ton ladij, medtem ko je na drugem mestu Velika Britanija s 445.000 tonami.

Incident na meji med Izraelom in Jordanijo

Tel Aviv, 24. jul. (AFP). Jeruzalemski radio poroča, da je iz Jordanije prodrla na izraelsko ozemlje več ljudi in da so začeli streljati na kmete, ki so delali na polju. Incident se je primeril v bližini demarkacijske črte. Pri umiku so napadli iz Jordanije odnevali s seboj enega izraelskega četa.

Obsojeni zaradi sodelovanja z uporniki

Alžir, 24. jul. (AFP). Vojaško sodišče v Alžiru je danes obsodilo 23 Alžircjev in Francozov na 10 let ječe, ker so sodelovali z uporniki. Devet obtožencev je bilo oproščenih.

Sto let zveze s Trstom po železni cesti

V soboto, 27. julija, bo poteklo 100 let, odkar so z velikimi svečanostmi odprli železniško progo Ljubljana-Trst. Z njo je bila dograjena zveza slovenskih krajev z morjem. Cilj tržaške proge je bil, da poveže takratno državno prestolnico Dunaj z Jadranskim morjem, in da pospeši zvezo alpskih dežel z Benečijo in Lombardijo, kjer je zaradi osvobodilnega gibanja položaj osvojen Avstrije postal vedno bolj nezdržen.

Do Ljubljane je bila dograjena železnica iz Maribora in Celja že 16. septembra 1849. Po dograditvi te zveze pa so dela nekaj časa ustavili, ker glede nadaljnje trase proti Trstu še ni bilo dokončne odločitve. Projektanti si še niso bili na jasnem, kod naj bi najbolj speljali nadaljnjo zvezo s Trstom, ker je dostop k morju ovirala valovita kraška planota, čez katero se je vijugala po nestetih ovinkih in klancih tržaška

klonili. Tržaški krogi so se zavzemali za traso zahodno od tržaške ceste proti Podlipi in od tod dalje čez Logaško ravan na Kras, da bi pri Sežani dosegla tržaško cesto.

Ko je bila proga do Ljubljane že odprta, so pod predsedstvom vrhovnega graditelja ing. Ghege in pod pritiskom predsednika dvorne komore barona Kubečka na posvetovanjih v Ljubljani odločili, da bodo železnico gradili v

zgradili nove opekarnе. Najprej so poglobili in razširili odvodne jarke in zgradili ob obeh straneh bodoče proge jarke, ki so jih zasipali s kamenjem. Tri leta so vztrajno nasipali kamenje, ki se je polagoma pogrezalo, dokler ni končno leglo na trdne plasti barskega peska in ilovice. Za nasip so porabili 100.000 kubičnih sežnjev kamenja, mešanega z gramozom. Najgloblji del nasipa je bil na obeh bregovih mostu čez Ljubljano, kjer je dosegel nad 42 čevljev višine. Za Preserjem se je pričel vzpon proti borovniškemu mostu, ki je bil zgrajen v loku in je bil 590 metrov dolg ter 58 metrov visok; 24 stebrov viadukta je bilo izdelanih iz klesanega kamena ter obloženih z apnenčevim kvadrati. Za borovniški most so porabili 5 milijonov opek in dva milijona kubičnih čevljev kvadrov ter lomljenega kamna. Ta most je bil dolga desetletja pravo tehnično čudo in največji zidani most v Srednji Evropi.

Na Krasu je povzročila mnogo preglavic preskrba postaj z vodo. Pri Gornjih Ležečih so zajeli izvirke vode v dva nabiralnika ter zgradili 38 km dolg vodovod do Divače, Sežane in Proseka. Vrelce, ki so jih odkrili ob morskem obali, so zajeli ter vodo s parniimi stroji dvigali na vrh Krasa, kjer so pri Nabrežini zgradili velik vodohram z vodnim stolpom, od koder se napaja Trst in vse železniške postaje s pitno vodo.

Pri Nabrežini so zgradili 646 m dolg in 19 metrov visok viadukt, ki ima 42 obokov in je zidan iz kraškega marmorja. Delali so širokopotezno, da bi bila železnica imponanten triumf gradbene tehnike, ki naj bi dokazal svetu možnost pridobitve državne gradbene rezije.

Ob novi progi razen Windsch-gretzovih gozdov ni bilo nobenih oporišč za nove industrije. Proga je bila speljana skozi samotne gozdne kraje, da odpre dotok skoro neizčrpane lesne mase Ljubljanskega vrha, Cerknškega Javornika, Bloške planote, Snežnika in Hrušice na nove železniške postaje v Borovnici, Logatecu, Pla-

Nekdanji Borovniški viadukt ob zgraditvi

nini, Rakeku, Postojni in na Pivki.

ROJSTVO ŽELEZNICE — SMRT PREVOZNIŠTVA

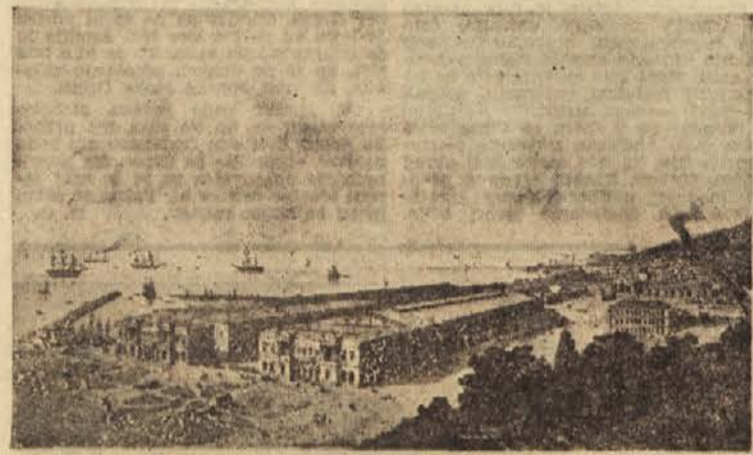
Izgradnja je dala tisočem težakov skozi sedem let precej zasluzka, zato pa je vzela Notranjem prevozništvu po tržaški cesti, od katerega so dotlej živeli, in ki je donasalo letno nad milijon golinarjev dohodkov.

Proga je imela čisto tranzitno obelje. Lokalni promet se je moral iz krajevnih naselij šele polagoma preusmeriti in graditi dovodne ceste na postaje. Vrhniški trg je ostal ob strani. Iz borovniške doline je bilo treba voziti les v hrib na postajo. Idrinja je v naglici pričela graditi skozi Zalo čez Godovič in Hotedersko novo cesto na Logatec. Postaja Rakek je odprla prostornemu zaledju do Prezida in Bloške planote novo dovodno pot za izvoz lesa. V dobrih letih so nakladali pozneje na Rakeku do 8000 vagonov okroglega in rezanega lesa. Bogata Vipavska dolina je ostala ob strani in je dobila šele ob drugi vojni leta 1866 z Italijo novo vozno cesto ob Nanoškem pobočju na Razdrto. Tudi Reka je morala še 16 let čakati na železniško zvezo. Trajalo je skoro 30 let, preden se je krajevni promet polagoma preusmeril na novo železnico in preden so bila zgrajena

gozdna pota in postavljene žage, ki so vsaj nekoliko nadomestile izgubo, ki jo je imelo prebivalstvo s propadom prevozništvu po tržaški cesti.

Proga do Postojne je bila tehnično dograjena že 20. novembra 1856. leta. Iz Postojne do Trsta pa 20. julija 1857.

Dobro leto dni pozneje je bila septembra 1858 država primorana, da v skrajni finančni stiski proda novozgrajeno železniško progo Dunaj-Trst mednarodni finančni skupini pod vodstvom Rothschildovih bank. V rokah te družbe je ostala do jeseni 1. 1924. I. M.

Železniška postaja v Trstu leta 1857

cesta. Vojaški tehnični oddelki so proučevali vse mogoče variante, ki bi mogle priti v poštev. Večina je menila, naj bi kot na Stajerskem izbrali doline vodnih tokov za zgraditev proge, tudi če bi bila zaradi tega nekoliko daljša. Tako so projektirali progo po dolini Poljanske Sore s predorom pod Razpotjem ter po dolini Idrinje in Soče do Stivana pri Devinu in od tod ob morskem obali v Trst. Tako so se hoteli izogniti visokemu kraškemu skalnatemu masivu ne samo zaradi njegove svojevrstne tektonike in pomanjkanja vode, marveč tudi zaradi posebnih vremenskih razmer, silovite burje in zametov.

KAJ JE ODLOCALO PRI IZBIRI TRASE NOVE PROGE

Nasprotno od severnih in zahodnih luk je pot v Trst držala čez gol in skalnat Kras, kjer so se morali vozniki boriti s hudimi vremenskimi nepravilnostmi. Trasa tržaške ceste se projektantom ni zdela prikladna, čeprav je bila položena na trdna tla ob robu Ljubljanskega barja, čez Brezovico in Log do izvira Ljubljane. Zato niso izbrali smeri, po kateri je držala stara trgovska cesta skozi številna naselja in močna trgovaška oporišča. Od Ljubljane do postojnskih vrat je bilo treba premagati višinsko razliko 300 m, od Pivke pa naj bi se v višine 600 metrov železnica spet spuščala po skalnatem pobočju na tržaško obalo.

Pod vplivom visokih dvorjanov knezov Windschgratza, ki je bil dobro leto poprej nakupil veleposestva in ogromne gozdne komplekse okrog Postojne, ter Auerspergov, ki so imeli bogate gozdove na Dolenjskem, so sklenili, naj bi železnica za Ljubljano prešla na južni breg Ljubljane in tako odprla pot izkoriščanju prostranih gozdov. Zato so proučevali tudi variante čez Rudnik, Pijavo gorico in Turjak ter Lužarjev breg na Bloke in dalje proti zahodu. Vendar so ta načrt zaradi velikega ovinka od-

jugozahodni smeri čez ljubljansko močvirje do Preserja in nato čez Borovnico ter Rakek in skozi Skocijanski gozd na Postojno ter dalje čez Košano in Ležeče na Divačo. Posebno se je zavzemal za to progo predsednik tržaškega Lloydja in solastnik hrastniškega premogovnika, trgovski minister von Bruck. Trdili so, da bo kraška proga cenejša in tri leta prej zgrajena kakor bi bila sorška. Pri tem so se močno usteli, ker vprašanje premostitve Ljubljanskega barja in vzpona na Kraško planoto še niso bili dovolj proučili. Upali so, da bodo ljubljansko močvirje premagali s pilotiranjem. Pozimi 1849/50 so izdelali podrobne načrte in spomladi so se začela pripravljala dela za gradnjo nasipa čez Barje. Dela so oddali raznim zasebnim podjetnikom.

PRESERSKI MOST DESETLETJA NAJVEČJI ZIDANI MOST V SREDNJI EVROPI

Ceravno je bil položaj državnih financ močno kritičen, pri gradnji južne državne železnice niso varčevali. Da bi dobili material za gradnjo železniškega nasipa, so odprli kamnolome pri Notranjih gorcih. Podpečni in Preserju, izkoristili obstoječe in

Usek pri Nabrežini

Sprostitev prometa z žitom in zagotovljene odkupne cene

Predpis o maksimalni ceni krušne moke ostane v veljavi, da se zagotovi nespremenjena cena kruha

Poročali smo že, da je Zvezni izvršni svet pred kratkim izdal vrsto novih predpisov za promet z žitom, ki pomenijo nadaljnjo sprostitev na žitnem trgu in hkrati zagotavljajo pridelovalcu za letošnje in prihodnje leto primerno odkupno ceno, zadržam pa investicijska sredstva za pospeševanje proizvodnje žita in prometa z njim.

ZAGOTOVLJENA ODKUPNA CENA

Med novimi predpisi je najvažnejši odlok o zagotavljenih odkupnih cenah žita, pridelanega v letih 1957 in 1958. Ta ukrep ima namen dati pridelovalcu zagotovilo, da bo svoj žitni pridelek lahko prodal po določeni minimalni ceni, kar naj ga spodbuja k večjemu pridelovanju žita. Po navedenem odloku je Direkcija za prehrano dolžna odkupiti od združnih organizacij, kmetijskih posestev ter kmečkih delovnih združenj in ekonomij vsako količino pšenice po 36 din za kilogram za hektolitrsko težo 76 kg, vsako količino rži po 33 din za hektolitrsko težo 70 kg ter vsako količino ovsa, ječmena in naravnih suhe koruze po 31 din, in sicer za hektolitrsko težo 41 kg pri ovsu in 61 kg pri ječmenu (v vseh primerih velja cena za blago z največ 2 kg tujih zrn na hektoliter in 13 % vlage, za večjo ali manjšo hektolitrsko težo pa se računajo pribitki oziroma odbitki). Gornje zagotovljene cene veljajo franko vagon skladišče pooblaščenega mlina, v ceno pa so vra-

čunani stroški prodajalca za vskladitvenje in shranjevanje za prvih 50 dni od dneva, ko prodajalec po sklenjeni pogodbi stavi blago direkaciji na razpolago.

PRISPEVKI ZA INVESTICIJSKE SKLADE

Drugi odlok o prispevkih za promet z žitom določa, da so splošne kmetijske zadruge dolžne v korist svojih investicijskih skladov vplačati najmanj 2,50 din od vsakega prodanega kilograma žita, ostale gospodarske organizacije za promet z žitom, ki odkupujejo žito po veljavnih predpisih neposredno od individualnih proizvajalcev ali odkupujejo mlinško merico, pa morajo vplačati po 4 din od vsakega kilograma prodanega žita v družbeni investicijski sklad okraja, na čigar področju je žito odkupljeno. Tako zbrana sredstva zadržim v okrajnih investicijskih skladov so namenjena pospeševanju proizvodnje in prometa z žitom, pri čemer se bodo sredstva, zbrana v tekočem letu, lahko uporabljala v naslednjem letu. Odlok še določa, da se gornji predpisi o plačilu prispevka v sklade ne nanašajo na količine žita, kontrahirane do 15. avgusta t. l. S posebnim predpisom je še določeno, da morajo podjetja, pooblaščenega za odkup mlinške merice, vplačati za vsak kilogram odkupljene žita od mlinov in vodnih mlinov po 1 din v korist proračuna občine, na katere področju je dotični mlin.

S posebno odredbo se odprav-

lja še dosedanja razlika med odkupno ceno za žito iz neposredne proizvodnje in za žito, ki izvira iz mlinške ali mlatilniške merice. Pooblaščen odkupna podjetja bodo odslej plačala za to žito isto ceno, kakor velja za zagotovljen odkup po Direkciji za prehrano. V tej ceni je že vračunan prispevek 4 din v okrajni investicijski sklad.

KRUH SE NE BO PODRAZIL

Vsi gornji ukrepi so določeni tako, da se ne spreminja sedanja raven cen kruha. Zato ostane še naprej v veljavi predpis o maksimalni ceni 42 din za kilogram krušne moke, povečani za vozniino od Novega Sada do nakladalne postaje prodajalca moka. Hkrati novi predpisi upoštevajo proizvodne stroške pridelovalca in tržne pogoje ter omogočajo za združnim organizacijam, da si bodo lahko ustvarjale pot žbne investicijske sklade. Da se zagotovi nespremenjena cena kruha, bo Direkcija za prehrano prodajala doma odkupljeno žito po istih cenah, kakor prodaja uvoženo žito. Ker pa velja nova zagotovljena cena 36 din za vse področje države, cena uvožene pšenice pa znaša 34 din na podlagi paritete Novi Sad, bo treba razliko pri cenah pšenice, ki jo bo Direkcija za prehrano odkupila predvsem v Vojvodini, kriti z regresom. V Sloveniji tak regres za tu odkupljeno pšenico ne bo prišel v poštev, ker plača mlin za uvoženo pšenico okrog 39 din (k ceni 34 din, pariteta Novi Sad, se nam-

reč prišteje še vozniina iz Novega Sada do mlina, čeprav prihaja žito z Reke).

ZADRUGE SO PRI ODKUPU V UGODNEJSEM POLOŽAJU

Po novih predpisih se bodo tudi kmetijske zadruge v Sloveniji lahko močneje vključile v odkup žita. Po teh predpisih so namreč v ugodnejšem položaju kakor pooblaščen žitarska podjetja, ki morajo vplačati od kilograma žita v okrajni investicijski sklad 4 din, medtem ko je zadruga dolžna vplačati v svoj investicijski sklad največ 2,50 din. Okolnost, da lahko tudi nezadržno podjetje odkupuje žito na trgih na debelo in v svojih obratih, pa daje pridelovalcu žita možnost, da žito proda odkupnemu podjetju in ne zadrugi, če bi ta hotela pri ceni doseči preveliko razliko (n. pr. več kakor 4 din). Vsega se v Sloveniji odkupi na leto okrog 500 vagonov žita.

Naposled naj še omenimo, da je z novimi predpisi urejeno tudi vprašanje povečanih stroškov mlatilničarjev, ker zdaj ne dobe več pogonskega goriva po nižji ceni z regresom in imajo večje obratne stroške, medtem ko je mlatilniška merica predpisana. Doslej so morali pšenico od mlatilniške merice prodati po 27 din, odslej pa jim bo odkupno podjetje po odbitku 4 din za okrajni investicijski sklad plačalo 32 din, tako da bodo z višjo ceno pri prodaji merice lahko krill povečane stroške. S.

Priprave na setev italijanskih sort pšenice

Italijanske sorte pšenice so v številnih kmetijskih krajih letos izredno dobro obrodile, precej boljše kot domače sorte pšenice. Zato

V nekaj letih bodo povečali proizvodnjo žita za 2 milijona ton

V Vojvodini je sedaj 195 kmetijskih posestev, ki posedujejo skupno več kot 216.000 ha zemlje ali nad 11 % skupnih obdelovalnih površin. Perspektivni program kmetijstva v Vojvodini predvideva, da bodo že v nekaj letih povečali proizvodnjo žita za 2 milijona ton. Kmetijska posestva so prevzela zelo odgovorno nalogo, kajti v 5 ali 6 letih morajo pridelati 36 centov pšenice na hektar, 50 centov koruze, 350 centov sladkorne pese, 28 centov sončnic in 180 centov konoplje. Do leta 1964 morajo kmetijska posestva povečati število goved za 222 %, svinj za 180 %, ovac pa za 122 %.

Nadomestne volitve v konjski občini

Ob koncu tega meseca bodo po volilnih enotah konjske občine (razen vitanjskega dela) zbori volivcev, na katerih bodo razpravljali o kandidatih za novega poslanca ljudske skupščine LRS namesto nedavno umrle Nine Pokorn. Volitve so razpisane za 25. avgust, tako da je rok za izbiro in potrditev kandidatov dokaj kratak. O političnih pripravah za čas predvolilnih akcij bo te dni razpravljal tudi občinski odbor SZDL.

se kmetijski proizvajalci za te sorte pšenice zelo zanimajo. S predvidenim uvozom ne bi mogli kriti vseh zahtev, če ne bi Makedonija in Vojvodina razpolagali s semenom italijanskih sort pšenice domače proizvodnje. Tako lahko pričakujemo, da bodo osnovne potrebe po semenu za letošnjo jesensko setev krite.

Te dni so predstavniki poslovnih zvez in republiških kmetijskih zbornic iz Vojvodine razpravljali o razdelitvi semen italijanskih sort pšenice in se hkrati dogovorili, da bodo s semeni preskrbeli predvsem socialistična kmetijska gospodarstva. Leta imajo tudi največ pogojev za uporabo vseh agrotehničnih in drugih ukrepov, ki jih zahtevajo italijanske visoko donosne sorte pšenice.

Upravni odbor podjetja "TELEKOMUNIKACIJE" LJUBLJANA, PRZANJ

razpisuje na osnovi temeljne-ga zakona o štipendijah

več štipendij

in sicer:

- ZA SLUŠATELJE TEHNIŠKE VISOKE SOLE
 - oddelek za elektrotehniko (šibki tok)
 - oddelek za strojništvo
 - oddelek za kemijo
 - oddelek za fiziko

- ZA DIJAKE TEHNIŠKE SREDNJE SOLE
 - elektro odsek (šibki tok)
 - strojni odsek
 - kemični odsek

Prošnji naj prosilci dodajo: 1. obširen življenjepis; 2. zadnje šolsko spričevalo (overovljen prepis); 3. potrdilo o imovinskem stanju; 4. izjavo, da ne prejema drugje štipendije; 5. potrdilo podjetja, v katerem sta uslužbena oče in mati, glede višine plače in otroških dodatkov.

Prošnje z vsemi prilogami pošljite do 15. avgusta 1957 na upravo podjetja, oziroma na poštni predal 378 Ljubljana. 2449a

Gradbeni stroji spet gredo v promet

Kolektiv smederevske tovarne gradbenih strojev je prebrodil veliko krizo. Iznebil se je zalog, ki sa znašale konec prejšnjega leta nad milijardo 200 milijonov din. Potem ko je bilo gradbenim podjetjem omogočeno kupovati opremo na kredit in ko so bili omiljeni instrumenti za uporabo investicijskih skladov in pa zaradi znižanja cen proizvodov za 10 %, so stroji (Fagran) hitro našli pot do kupecv. Tako si raz-daj kolektivu ni treba več raz-bijati glave, kako bi stroje vnov-bijati, temveč s tem, kako bo izpol-nil plan proizvodnje, kajti komer-cialna služba je do 10. julija sklenila za okrog milijardo in 100 milijonov dinarjev prodajnih po-milijonov dinarjev prodajnih godb. Naročila pa f. prihajajo vsak dan, zato delajo vse kapacitete a polno paro in tudi drugo izmenjo so uvedli.

KRATEK OBRACUN DEJAVNOSTI MARIBORSKIH AVTOMOBILSKIH DELAVCEV

STRM V ZPON

Tritonskim bencinskim vozilom tipa »Pionir« se bodo te dni na naših cestah pridružili prvi kamioni z zračno hlajenim Dieslovim motorjem tipa »TAM 4500«

Sicer pa se proizvodnja v tezenski tovarni avtomobilov sploh odvija čedalje uspešneje. Tako znaša sedanja vrednost vseh osnovnih sredstev podjetja 4,5 milijarde dinarjev, a letošnji narodni dohodek bo pri prednosti izdelanih tovornjakov in avtomobov tipa »Pionir«, nadomestnih delov zanje in raznih uslug v skupni višini 11,5 milijarde dinarjev narasel na 3 milijarde.

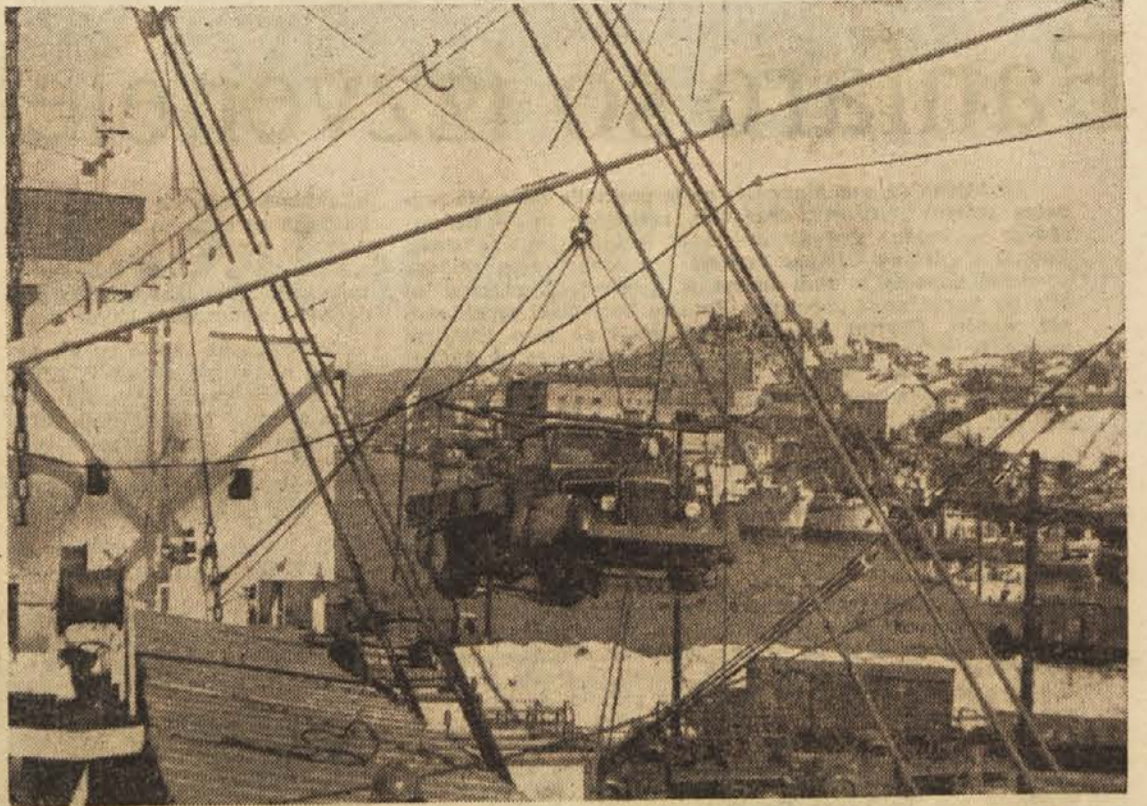
In vtem, ko so lani proizvedli dvainšestdesetkrat več vozil kot leta 1947, je število zaposlenih v tovarni poraslo v istem obdobju komaj za 80 odstotkov. Ali če upoštevamo le podatke zadnjih treh let, ko je kolektiv dosegel menda svoje najpomembnejše proizvodne uspehe: lani so po koli-

čini izdelali za 42 odstotkov več proizvodov kot leta 1954, število povprečno zaposlenih po dejansko opravljenih delovnih urah pa se je vzlic temu povzpelo samo za 6 odstotkov.

Pri vsem tem delavci velikega tezenskega avtomobilskega podjetja proizvajajo zdaj ob pomoči

kolektivov 130 tovarn širom po Jugoslaviji 99,8 odstotka vseh sestavnih delov tovornjakov in avtomobov tipa »Pionir«, ki od letošnjega maja sem vsi zapuščajo obe montažni liniji z vstavljenim ustreznim petbrzinskim namesto doslej prevladujočega štiribrzinskega menjalnika.

Naj k zapisanemu dodamo še na moč razveseljivo novico: v skorajšnji prihodnosti se bodo tritonskim vozilom tipa »Pionir« pridružili na naših cestah tudi prvi 4 in pol tonski kamioni z zračno hlajenim Dieslovim motorjem, ki so jih na Tezmem šele pred nekaj tedni pričeli v glavnem sestavljati in deloma že sami izdelovati po licenci svetovno znane, zahodnonemške firme Deutz. Tem za zdaj le še nekako do ene tretjine domačim tovornjakom so nadelali ime »TAM 4500« in jih bo po planu zapustilo mariborsko avtomobilsko tovarno do konca letošnjega leta predvidoma 500. To bo vsekakor znaten prispevek k skupnim naporom jugoslovanske industrije motornih vozil za čimprejšnje izboljšanje kaj zaostalega cestnega prometa v naši državi. Vj. K.

Tako so pred dvema letoma ob Jadranu nalagali na ladjo 42 modificiranih tritonskih kamionov tipa »Pionir«, ki jih je kolektiv Tovarne avtomobilov v Mariboru izdelal za armado prijateljske Burme. To je bil prvi izvoz naših domačih motornih vozil. Zdaj pa vse kaže, da bo tezensko avtomobilsko podjetje še letos prodalo interesom v nekaterih evropskih državah večje število avtomobov.

Z oči v oči v stanovanjsko stisko

Letos bo dobila Ljubljana v primerjavi s prejšnjimi leti največ stanovanj — Stanovanjska gradnja se je po zaslugi Zavoda za stanovanjsko izgradnjo močno pocenila

Pred dobrimi dvema leti marca 1955 je dobila Ljubljana kot prvo jugoslovansko mesto poseben zavod za reševanje mestne stanovanjske problematike — Zavod za stanovanjsko izgradnjo. Črnogledi preroki so napovedovali Zavodu že pred rojstvom neuspeh, čeprav si je Zavod izbral kaj privlačna in razumljiva načela za svoje delo: cenovitost, ekonomičnost, udobnost stanovanjske izgradnje. Dveletno delo pa je Zavodu obstoj popolnoma opravičilo, čeprav bi lahko govorili tudi o pomanjkljivostih in napakah.

LJUBLJANSKI ZGLED POSNEMAJO PO VSEJ DRŽAVI

V preteklih letih je dobila Ljubljana vsako leto le nekaj sto novih stanovanj ali še toliko ne, medtem ko jih bo letos več kot tisoč. Zavod je lani tudi močno povečal svojo dejavnost v primerjavi z letom 1955. Leta 1955 je zgradil 34 stanovanj, lani 352, letos pa se bo lahko v zavodova stanovanja vselilo 594 družin. Še v letu 1955 je znašal en kvadratni meter površine v tistih stanovanjih, ki jih je Zavod gradil 28.000 dinarjev, lani le 23.000 dinarjev. Samo prihrankov je dosegel lani Zavod 150 milijonov. Le desetino prihrankov mu je porabil za plače strokovne osebe in za svojo režijo, medtem ko je ves ostali znesek denarja namenil za gradnjo 45 novih stanovanj. Ni čudno, če je uspešno delo prvega tovrstnega zavoda pri nas spodbudilo tudi druge ljudske odbore v državi. Zdaj imajo skoraj že vsa večja jugoslovanska

mesta svoje Zavode za stanovanjsko izgradnjo, v Sloveniji pa Kranj, Maribor in Koper.

DRUŽINSKA STANOVANJA SO POCENILI

S strokovnim koordiniranim delom ter z nenehnim vplivanjem na gradbena podjetja je uspelo Zavodu znatno znižati cene družinskih stanovanj. Cene zavodovih stanovanj sestavljajo trije elementi: gradbeni stroški, komunalni stroški in stroški Zavoda. Gradbenih stroškov je v skupni ceni stanovanj 78%, komunalnih 21%, za svoje delo pa si Zavod odračunava le od 1 do 2% prodajne cene. Tako stanejo zavodova dvo-sobna stanovanja za štiričlansko

družino od 2.900.000 do 3.500.000 dinarjev. Letos bodo zavodova stanovanja nekoliko dražja in to predvsem zaradi tega, ker je letos gradbenih del dovolj, podjetja pa si pri licitacijah ne konkurirajo tako ostro kot lani.

PO 2500 STANOVANJ NA LETO!

Navzlic pospešeni gradnji stanovanj v Ljubljani, ki je znatno nad povprečjem stanovanjske izgradnje v preteklih letih, pa v Ljubljani z današnjim prirastkom stanovanj še dolgo vrsto let ne bo moč rešiti stanovanjske krize. Priliv podeželskega predmestnega prebivalstva je namreč v Ljubljano prav tako močan, kakor naravni prirastek mestnega prebivalstva. Če naj bi stanovanjska izgradnja v Ljubljani dohajala tako priliv podeželskega prebivalstva v mesto in naravni prirastek, bi morali v Ljubljani zgraditi vsako leto 2500 stanovanj — skozi 25 let. S temi stanovanji pa še vedno ne bi zamašili vrzeli v stanovanjski stiski, ki jih ustvarjamo s podiranjem stare Ljubljane.

VEDNO VEČJI PRILIV V MESTA

Kako zajezi priliv podeželskega prebivalstva v Ljubljano. Tudi tuji statistični podatki govorijo, da priliv podeželskega prebivalstva v mesto vsako leto narašča. Nekateri strokovnjaki celo predvidevajo, da bo v bodočnosti živel 30% prebivalstva v mestih. Selitev podeželskega prebivalstva v mesta ni moč zajezi z nikakršnimi upravnimi ukrepi. Bržkone pa bi

dotok okoliškega prebivalstva v Ljubljano usahnili, če bi se okrepilo gospodarsko življenje večjih krajev in mest v bližnji ljubljanski okoličini n. pr. v Domžalah, Kamniku, Mengšu, Medvodah, Litiji in drugih krajih. Razvitejši gospodarsko življenje v teh krajih bi v celoti odgovarjalo bodočemu razvoju komun, hkrati pa bi pritegnilo v gospodarsko življenje velik del tistega prebivalstva, ki si išče dela in zaslužka v Ljubljani.

Mengeš slavi

Minulo soboto so Mengešani začeli s praznovanjem letošnjega občinskega praznika. Letošnje praznovanje bo trajalo teden dni, zanj pa so množične organizacije pripravile vrsto zanimivih kulturnih, športnih in drugih prireditelj. Tako so člani »Svobode« iz Mengeša nastopili uprizorili opereto »Hmeljska princesa«. V nedeljo je bil nogometni braturnik za prehodni pokal Zveze borcev Mengeš, v ponedeljek pa je bilo nagradno množično streljanje z vojaško puško. V torek so občani proslavili 60-letnico smrti svojega rojaka slovenskega pisatelja Janka Kernika, sinoči pa so v novi kulturni dvorani v Mengešu nastopili Mengeški »neznan talenti«. Za nočjo je godba »Tovarne glasbil iz Mengeša pripravila večer narodnih polk in valčkov, jutri pa bo veliko kresovanje na Gobavici, potem pa še koncert Mengeške godbe. Za konec praznovanja bo v soboto popoldne slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, po kateri bodo položili vence na grobove padlih borcev, razvili prapor DPD Svobode iz Mengeša, zvečer pa se bo kulturno društvo iz Trzina predstavilo z Linhartovo komedijo »Matiček se žen«. V nedeljo bodo prišli na svoj račun še ljubitelji Avto-moto športa saj motociklistično društvo iz Mengeša prireja že tradicionalni motocross na 7 km dolgi progi na Gobovico, potem pa bo pred Planšnikim domom na Gobavici množično rajanje.

Lev, ki ga vidite na naši sliki, je nova pridobitev ljubljanskega živalskega vrta. Zelo mlad je še, saj ni izpolnil niti šest mesecev. Ime mu je Boy. V soboto so ga pripeljali iz Zagreba. Zdaj je še malce otožen, vendar to njegovega apetita nič kaj ne škoduje: na dan pospravi dva kilograma surovega konjskega mesa. — Živalski vrt pa je utrpel te dni tudi neko izgubo. V torek jim je poginil srnjak. Sodijo, da se je zastrupil s hrano, s katero obiskovalci radi krmijo živali.

drobiž od tujinam

14 milijonov za novo cesto med Zagorjem in Moravčami

Uprava za ceste OLO porabila za cestna dela lani novi cesti med Moravčami in Zagorjem ves predvideni kredit za letošnje proračunsko leto. Zato je dela na tej cesti ustavila. Cesto med Moravčami in Zagorjem je začela Uprava za ceste graditi že v letu 1955. Nova cesta bo stala po predračunu 66 milijonov dinarjev, doslej pa so porabili v glavnem za zemeljska dela in za spodnji ustroj v dolžini 2,4 km 25.826.000 dinarjev. Največ letos — 14 milijonov dinarjev.

Modernizacija kamnoloma

Uprava cest Okrajnega ljudskega odbora potrebuje za posipavanje makadamskih cest in druga cestna dela v Ljubljani in v okolici vsako leto več kamna. Kamen melje Uprava cest v lastnem kamnolomu v Podutiku. Ker pa proizvodnja kamna ni sprosti dovolj potreb po cestnem gramozu, je sli program izdelala že lani investicijsko modernizacijo svojega kamnoloma. Ta-105.205.000 dinarjev, če naj bi Cestna uprava pridobivala v njem dovolj gradbenega materiala za svoja dela. Letos naj bi zgradili še del objekta pri kamnolomu: kovačnico, stanovanje za delavce, skladišče razstreliva in silose za kamen. Predvidoma naj dinarjev, toda z deli pri modernizaciji kamnoloma so začeli šele 15. maja.

Kje se je ustavilo?

Projektivni atelje v Ljubljani je izdelal idejni program za ureditev Centralnega pokopališča ter ga poslal v proučitev okrajnim svetom za kulturo, Val navedeni organi pa še niso ve svojih pripomb, o idejnem programu, zato tudi dela na investicijskem programu ureditve centralnega pokopališča potivajo.

Težave pri gradnji severnega zbiralnika

Letošnji proračun okrajnega ljudskega odbora predvideva za nadaljnjo gradnjo velikega severnega mestnega zbiralnika 30.600.000 dinarjev. V prvih šestih mesecih je Mestna kanalizacijska izdelovala s tem denarjem betonske cevi v zadnjem mesecu pa je nadaljevala s izkopu kanalov in polaga kanalske cevi. Najprej so sestavljali proračuna namenili za gradnjo severnega zbiralnika 43 milijonov dinarjev. Zaradi zmanjšanih investicij pa bo Mestna kanalizacijska prenehala z deli na glavnem kanalu že proti koncu septembra.

Mnogi ljudje se, kadar srečajo dimnikarja, zaradi vražjevnosti primejo za gumb.

Niso pa redki tudi tisti, ki se kadar se seznanijo z razmerami med dimnikarji primejo za glavo. Zakaj? V Sloveniji je 149 dimnikarskih okolišev, in sicer 123 v zasebnem, 26 pa v družbenem sektorju. Družbene dimnikarske okoliše upravlja 12 obrtnih delavnic oziroma podjetij. Vsi dimnikarski obrati v LR Sloveniji zaposlujejo 199 pomočnikov in izučencev 73 vajencev.

NOVA UREDBA O DIMNIKARSKIH USLUGAH BI BILA POTREBNA

Vsi dimnikarji so nezadovoljni, ker še ni izšla nova uredba o dimnikarskih uslugah. Sedanja, (iz leta 1950) je zastarela in sploh ne predvideva rokov čiščenja, tako da dimnikarjev, ki neredno opravljajo čiščenje, sodno sploh ni moč prijeti. Stara nomenklatura poklicev jih tudi ne zadovoljuje, ker ne predvideva za dimnikarje najvišje kvalifikacije (mojstrskega naslova). Upajo pa, da bo nova nomenklatura v tem oziru popolnejša.

DRUŠTVO, KI NI PRIZNANO

Dimnikarji so sicer organizirani v drugi in v Dimnikarskem društvu LRS, ki izdaja celo svoje strokovno glasilo. Vanj pa niso stopila podjetja (socialističnega sektorja) iz Ljubljane, Maribora, Borovnice in Trbovelj. Razen tega društva sploh ni priznal ne OLO Ljubljana in republiška Obrtna zbornica. Upravnik podjetja »Dimnikar« nam je povedal: »V društvu in zadrugu nismo vključeni, ker nas niso seznanili ne s pravili ne z delom, ki naj bi ga društvo opravljalo. Ker so tako namerno ignorirali naše podjetje, jim ne zaupamo več.« Mnenje Obrtne zbornice nam je povedal predsednik tovarniš Curk: »Mi društvu nič ne verjamemo in ga tudi ne priznamo. Ustanovili smo strokovno sekcijo, v katero pa člani Dimnikarskega društva nečesto vstopiti.«

OMETANJE DRAZJE?

Največ hude krvi pri dimnikarjih povzročajo cene uslug. Eni so proti novim cenam, drugi pa zanje. Prvi — to so pred-

Pri dimnikarjih ni vse čisto

Razmere med dimnikarji niso najboljše — Predstavniki Dimnikarskega društva menijo drugače kot predstavniki podjetja »Dimnikar« — Kdo ima prav? — Krepka roka naj bi uredila razmere

KDO IMA PRAV?

Predstavniki »Društva« pa protestirajo, češ: »Podjetje »Dimnikar« ima svoje rajone v strogem središču mesta, kjer je že v eni stavbi vrsta dimnikov in peči in imajo tako mnogo manj neproduktivnega delovnega časa. Razen tega v podjetju delajo večinoma mlajši ljudje, zato je njihova režijska ura nižja.« Pri »Dimnikarju« so hitro našli odgovor na to: »V centru mesta je sicer v zimskem času večji promet, toda že v tem času je zadnje čase mnogo večji izpad kurilnih naprav. Pri štedilnikih znaša kar 5 do 10%, ker se ljudje iz tega dela mesta večinoma hranijo v menzah. V poletnem času pa izpad v štedilnikih znaša kar 80 do 90%. To se še bolj občutno pozna, ker po novem odloku o cenah ne smemo zaračunati ometanje štedilnikov. Privatniki pa se čisto tega odloka ne držijo in kasi-rajajo tudi poleti, čeprav takrat ne čistijo štedilnikov.«

Tudi nova rajonizacija, ki jo pripravljajo, je velik kamen spotike. Pri Društvu dimnikarjev menijo, da okolišev ne bi smele določati le občine, ker se meje teh okolišev večinoma ne skladajo z mejami občin. Odločati bi moral OLO, saj je dana za to zakonita osnova v sedanjih zakonskih predpisih. Pri podjetju »Dimnikar« pa pravijo, da je možno izdelati načrt okolišev, ki bi se skladal tudi z mejami občin. Ne bomo še bolj podrobno razlagali sporov med dimnikarji, saj so čisto osebne značaja in jih obravnava tudi sodišče. Kdo ima prav in kdo ne, nam sedaj ni jasno. Res je, da je poklic dimnikarja ne samo naporen, ampak tudi zelo nevar-nej, saj zastrupitve niso redke in je tudi več dimnikarjev, ki imajo tuberkulozo. Res je tudi, da za nevarnosti v poklicu ne dobivajo dodatka pri plači.

Upravnik »Dimnikarja« pa pravi drugače: »Našemu podjetju sedanje cene ustrezajo, čeprav so plače naših delavcev večje za okoli 30%. Če bi pa veljali še stari tarifni pravilniki, bi cene uslug lahko celo znižali.«

Upravnik »Dimnikarja« pa pravi drugače: »Našemu podjetju sedanje cene ustrezajo, čeprav so plače naših delavcev večje za okoli 30%. Če bi pa veljali še stari tarifni pravilniki, bi cene uslug lahko celo znižali.«

Na drugi strani pa bi bilo treba prav pošteno premisliti in pregledati predračune,

preden bi zvišali cene dimnikarskih storitev in s tem še bolj obremenili potrošnike, če je (kot trdijo pri »Dimnikarju«) možno shajati tudi pri današnjih cenah.

Jasno pa je, da pri dimnikarjih tako ne bo šlo več naprej. Eni in drugi so nezadovoljni in zločni spori med njimi stroki samo škodijo. Kako nujno in potrebno je vestno delo dimnikarjev, nam dokazuje to, da 20% vseh požarov nastane zaradi kurilnih in dimovodnih naprav. Zaradi nerednega čiščenja, nepravilnega kurjenja in zaradi nepravilne gradnje kurilnih in dimovodnih naprav gre pri nas kar 38% posekanega lesa za kurjavo! Da bi zboljšali položaj, bi bilo treba pošteno prijeti za delo, kar pa v sedanjih razmerah skoraj ni mogoče. Zato bo nujno potrebna trdna roka, ki bi čimprej uredila razmere pri dimnikarjih.

NAŠIM MLADIM BRALCEM

Nekaj tihih minut z IVANOM CANKARJEM

Bila je lepa sončna nedelja. Mesto je postalo pretesno za toliko ljudi, ki so se hoteli po dolgem tednu naužiti čim več veselja. Mnogo jih je odšlo na Soru in Savo, nekateri pa so se namenili v planine, v najlepši kotiček slovenske zemlje.

Tudi jaz bi se rada odpeljala na Gorenjsko, pa nisem imela priložnosti. Zato sem krenila proti Rožniku. Pot me je vodila skozi gozd, kjer so me ptički prijazno pozdravljali. Prijazna cerkva na vrhu hriba se je svetila v popoldanskem soncu. Tedaj sem se spomnila, da je nekoč hodil ravno po tej poti kot jaz naš največji slovenski pisatelj Ivan Cankar. Tu je v senci pod velikimi kostanji v miru snoval načrte za svoja največja dela, ki jih je napisal med bivanjem na Rožniku. Medtem ko sem premišljevala o tem genialnem pisatelju, katerega življenjska pot je bila samo trpljenje, ki pa se je boril do konca svojih dni za pravico in svobodo svojega naroda, sem prišla do gostilne. Vstopila sem v njegojo sobo, v kateri je stanoval približno sedem let. Za mizo

Metka Klevišar, dijakinja klas. gimn. v Ljubljani

POVEŠT V ŠTEVILKAH

Izračunali so, da je na zemlji nekaj nad milijardo in tri sto milijonov bilijonov ton vode (bilijon

je milijon milijonov). Velika večina te vode je v treh oceanih, druga pa je porazdeljena na polarne ledenike, jezera, reke in močvirja ter meglo in atmosfersko vlogo. Po približnih podatkih izhlapi in seveda tudi pade na zemljo v obliki padavin 465 bilijonov ton vode na leto; od tega izhlapi 81 bilijonov ton vode s kopnega, 384 bilijonov pa z morske površine.

Cvetlice se bodo same zalivale

Naslov vas najbrž čudi, saj vsako ve, koliko dela je včasih v cveticami v loncih in kako hitro ubenejo v teh vročih poletnih

dneh, če jih ne zalijemo nekaj dni. Pa čas počitnic in letnih dopustov je tu in v bližini najbrž nimate tako dobrih znanec, da bi jih lahko prosili, naj v dneh vaše odsotnosti zalivajo cvetice v loncih. Tu si lahko sami pomagane predvina namočite do dna v

kozarec za marmelado ali pa v steklenico, napolnjeno z vodo. Odprtino pokrijte s pokrovcem iz lepenke, vanj pa napravite lukogate. Kar poglejmo, kako!

Potrebujete mehko bombažno predvino, še bolje pa se obnese dolg trak iz klobučevine. En konjo, da gre predvino skozi njo. Drugi konec predvina ali klobučevinastega traku pa položite v cvetlični lonček, in sicer tako, da se bo vsaj trikrat po zemlji ovil okoli cvetličnega stebila. To napravite v obliki Arhimedove spirale, kakor kaže risba. Če je kozarec nižji od cvetličnega lončka, ga nekoliko podložite z deščico ali z opeko. Po bombažnem predvini ali klobučevinastem traku bo dobivala lončnica iz steklenice dovolj vlage, vi pa se lahko mirno odpravite na pot za daljši čas. — Poskusite, mamica bo prav gotovo vesela vaše spretnosti.

LOV na

Neke nedelje popoldne sem se vračal s sprehoda proti domu. Pot me je zanesla skozi redke gozd, v katerem ni manjkalo raznega divjega sadnega drevja. Slutil sem, da so tu doma polhi. Zato sem napel ušesa, da bi zaslišal kakšen glas, ki bi mi slutnjo potrdil. Nenadoma sem prisluhnil. Iz vejevja stare hruške se je zasililo neko škrobiljanje, ki pa je kmalu utihnilo. Zadržati sta se priplazila iz odprtine v debelu dva zajetna polha in šla gotovo iskati hrane. Videl sem dovolj. Takoj sem odhitel domov in sporočil to veselo novico svojemu prijatelju Rudiču. Domenila sva se, da bova šla loviti polhe prihodnjo nedeljo zvečer.

Med tednom sva pripravila past in vse drugo, kar k lovu spada. Nestrpno sva čakala nedelje. V nedeljo sva v nastajajočem mraku odrinila od doma. Oddaljavila od drevesa ter sedla na mahovita tla. Medtem se je popolnoma zmrznilo. Tistiha gozda naju je uspravila in kmalu naju je premagal spanec. Ko sem se predramil, je tovariš že spal. Pogledal sem na uro in ugotovil, da

sva v gozdu že skoraj dve uri. Zbudil sem tovariša, ki se je še zaspan vprašujoče vzrl vame. »Daj, pogledaj, če sva že kaj ujela!« sem mu dejal. Vzel je žepno svetilko ter splezal na drevo. Tik pred ciljem pa se mu je le-ta izmuznila iz rok in padla na tla. »Rudi, kaj ga vendar lomil!« sem mu nejevoljen zaklical. »Poskusil bom tipati z rokami,« se je prijatelj opravičeval. Vesel mi je nato sporočil, da se je ujel en polh. Nenadoma pa se je zaslišal nad mano bolesten krič, kajti prijatelj je pri premiku nehote prijel za past in polh ga je po-

PAJEK je velik RAZBOJNIK

Pajek razprede svojo mrežo na kraju, kjer pričakuje, da se bo vanjo zapletla žuželka. Brž ko se mreža strese — nekako tako, kot se napne ribiška vrvica, kadar riba prime vabo — se prikaže pajek in se približa svoji ujeti žrtvi. Ugriz-

O LASEH

Nedavno so strokovnjaki ugotovili in tudi dokazali, da lasje ne rastejo navpično iz kože, marveč pod ostrim kotom. Pravijo, da je to ostanek davne preteklosti, ko je človeško telo pokrivala gosta dlaka, ki je varovala organizem pred mrazom, rasla pa je poševno, da je boljše ščitila kožo.

Izlet v Pulo

Kakor vsako leto, tako smo se tudi letos zbrali otroci padlih borecev v koloniji v Banjolah pri Puli. Stanujemo v barakah in šotorih. Te barake so leta 1948 zgradili Angleži. Tu se imamo dobro in vsak dan doživimo kaj novega. Posebno zanimiv je bil izlet v Pulo, ki ga bom opisal.

Ko smo se zbrali po večerji okrog zastave, ki plapolala na visokem drogju v sredini našega tabora, nas je upravnik razveselil z veselo novico, da napravimo naslednji dan celodnevni izlet v Pulo. Upravičnikovih besed smo bili zelo veseli. Zapeli smo še nekaj pesmi, potem pa odšli spat, da si nabere moči za naslednji dan.

Ko smo zgodaj zjutraj pozajirkovali, smo se z avtobusi odpeljali v Pulo. V spremstvu nekega vojščaka smo si ogledali muzej in areno. Posebno nas je zanimala arena, o kateri nam je vodil nekaj več povedal in nam razkazal prostore.

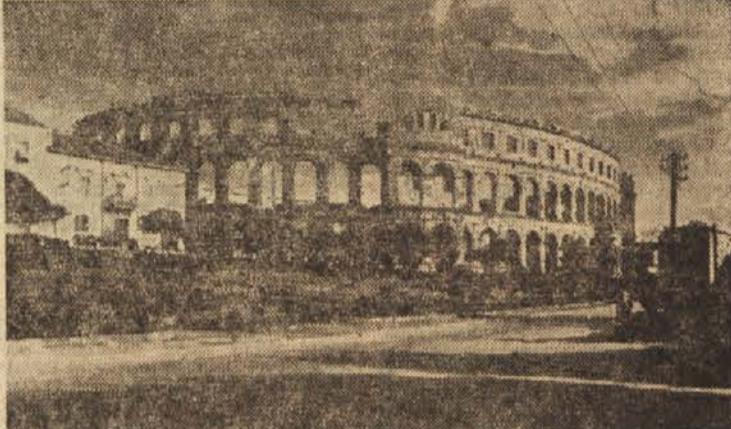
To veliko zgodovinsko stavbo so zgradili še stari Rimljani, ki so gospodarili tu. V areni so prirejali razne igre, tekmovanja, dvoboje itd. V areni so se morali bojevati tudi razni hudodelci, z zvermi, katere so imeli zaprte v prostorih pod areno. Če je ta človek zver ubil, je bil svoboden. Če je pa ni, je pa zver njega. Po vojni so zgradili v sredini arene oder, na katerem se sedaj vršijo igre, opere in celo filmski festivali. Arena sprejme v svoje okolišje 30.000 gledalcev. To je velik

Pred žetvijo

Tožne so postale prepelice, nič ni čuti znani petpedi. Dozorele, dozorele so pšenice, žanjci bodo preko polj prišli.

In bodo odkrili gnezda, gnezda plahih, stivih prepelice in jih prepočili s polja tja do lendavskih gor.

O, tedaj bodo otroci za vasjo, takó kót só v šóli jih učili iz gnezd pred zoro vzeli prepelice in jih pred kosami poskerila.

Arena v Puli

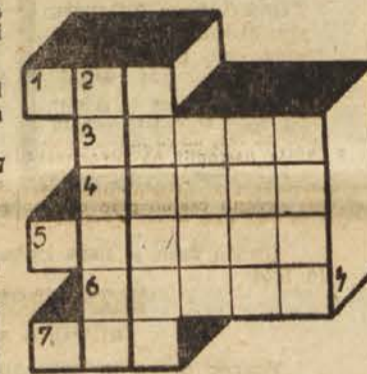
ogledali, smo se zopet s čolni odpeljali čez zaliv na kosilo v restavracijo »Zagreb«. Po kosilu smo nameravali iti še v ladjedelnico »Uljanik«. Ker pa smo bili preveč utrujeni in je sonce močno pripekalo, smo raje odšli v borov gozdček, kjer smo do pete ure popoldne počivali. Ob petih pa smo se zopet odpeljali z avtobusi v naš tabor, v Banjole.

Ta izlet nam bo še dolgo ostal v spominu in v naših mladih srcih.

Rupar Cveto, Grahovo 87 pri Rakeku

Ali poznate mednarodne vrednote?

Vodoravno: 1. valutna enota v Albaniji, 2. valutna enota v Ekvadorju, 3. valutna enota v Če-

škoslovaški, 4. valutna enota v Pakistanu, 5. valutna enota v Etiopiji, 6. valutna enota v Peruju.

Ako pravilno rešite vodoravno, dobite 2. navpično valutno enoto v Portugalski.

Ob maminem grobu

Skopana je že jamica med drugimi grobovi, kjer našla dom bo novi predraga moja mamica.

In mrazil njen bo novi dom, ležišče njeno trdo, in zemlje plast odedo nad njo bom gledala...

Jaz grob ti v srcu bom odprla, tu v nežnem boš spominu živela samo hčerki, dokler tudi ta ne bo — umrla.

Svoljšak Majda, Bezenškova 28, Ljubljana

IZGUBLJENI VOL

Ko sem bil pri teti na počitnicah, sem vsak popoldan skupaj s sosedovima dvema fantoma gnal živino na pašo. Stara teta nas je pred vsako pašo opozorila na sto nevarnosti, ki jih je videla v gozdu in nam zabijala, naj nikar ne kurimo, ker pride lahko do požara. Mi se njenih navodil seveda nismo preveč držali.

Aleksander Barič, dijak iz Ljubljane

KRIŽANKA »Opica na vespik«

Stara krava-vodnica je ponosno korakala pred čredo, mi trije pa smo stopali daleč zadaj, kajti dobro smo vedeli, kje se bo živina ustavila. Kadar smo bili žejni, smo jo ubrali skozi gozd proti Butoraju. To je majhna vas sredi gozdov, ki leži tik ob rečici Vlahinji. Ko smo se napili in velikokrat tudi okopali, smo se vrnili k čredi. Zakurili smo ogenj in pekli krompir. Reči moram, da tako dobrega krompirja še nikoli nisem jedel.

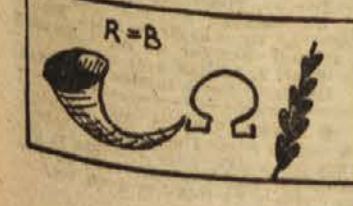
Ob sončnem zahodu smo zgnali živino na kup in odrinili domov. Nekeč pa se nam je izgubil vol. Nesrečo smo opazili šele na pol poti. Hitro smo se odločili. Pustili smo čredo in stekli nazaj. Dolgo smo blodili po gozdu in klicali vola po imenu. Končno smo ga le našli. Ležal je za nekim grmom in prežvekoval. Takrat bi ga najraje objel okoli vratu in ga poljubil na vlažen smrček, tako sem bil vesel, da se je vse dobro izteklo.

Ko smo se bližali domu, smo zagledali teto, ki nas je vsa v strahu iskala s svetliko v roki. Najprej nas je pošteno ozmerjala, potem pa nas je z nasmeškom v očeh, iz katerega sem bral, da nam je že vse odpustila, peljala

Navpično: 1. nedelavno, 2. igralna karta, 3. del zemlje, ki štrli v morje, 7. del besede most, 8. nadežna žuželka, 9. veznik, 10. igralna karta, 11. del obraza, 14. predlog.

REBUS

UREDNIKOV KOTIČEK

Dragi tovariš urednik!

Vsak četrtek komaj čakam pismo, da prinese »Ljudski pravico«, v kateri je stran posvečena mladini. Rad prebram sestavke, ki so jih napisali naši prijatelji in dijaki in to prebiranje me je opogumilo, da še sam poskusim srečo. Napisal sem kratko črtico »Izgubljeni vol« iz življenja na paš. Upam, da bom kmalu zagledal na mladinski strani svoj prispevek. Če pa bo šel v koš (o njem sem že večkrat slišal, kako je požrešen) pa ne bom za to nič najmanj užaljen, čeprav mi bo nekoliko huđo pri urednik

Aleksander Barič, dijak iz Ljubljane

Dragi Aleksander!

Tvojega »Izgubljenega vola« bom priobčil. Všeč mi je, da si pogumen in si mi poslal svoj spis. Kam pa bodo prišli tisti, ki se bodo »požrešnega koša« bali. Nikamor! Priporoča se Ti Tvoj urednik

Madžarski športniki obsojajo Rapid

Budimpešta, 24. jul. (Tanjug). Madžarska športna javnost z veliko pozornostjo spremlja razvoj spora med Rapidom in Vojvodino...

V komentarju, posvečenem sporu, list pravi, da madžarska javnost obsoja žaljiv način obrazilne odstopa Dunajčanov.

Verjetno ni bilo oziroma je najmanj oprostilo — tudi v Pratu na tekah za srednjeevropski pokal, gledalci niso nič manj glasni in vroči.

Kar se tiče razloga vodstva Rapida o odstopu, list kaže o sumničevih madžarske športne javnosti, da sklep Rapida ni enostaven odstop iz nadaljnega tekmovanja, ampak so vmes verjetno obeti za boljši zaslužek...

Seja komisije za srednjeevropski pokal, ki bi morali na njej razpravljati o sporu med novosadskim in dunajskim moštvom, je preložena na jutrišnje popoldne.

Po dolgi, mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubljenski mož, najboljši papa in zlati dedek

FRAN FLERE učitelj v pokoju

Pogreb bo v četrtek, dne 25. julija 1957, ob 15.30 iz Jožefove mrliške vežice na Zalahu.

Ljubljana, Reka, 23. julija 1957.

Zalujoča žena Antonija, sin Miran, hčerka Danica, por. Perdan, snaha Sonja, zet Miloš, vnukinja Beba in Alenka, brat Pavel in ostalo sorodstvo

Umrla nam je naša ljuba mama, stara mama, sestra in teta

ELZA TROHA, roj. ČADA učiteljica v pokoju

Pogreb drage in nepozabne pokojnice bo 26. julija 1957 ob 16.30 z Zal, iz Antonove mrliške vežice.

Ljubljana, Celovec, Dunaj, St. Veit an/Glan, 24. julija 1957.

Zalujoča hčerka EVA z družino ter ostalo sorodstvo

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil član delovnega kolektiva

ANTON MAVRETIČ

Pogreb bo v četrtek, 25. julija 1957, ob 16. uri iz Andrejeve mrliške veže.

Marljivega in vestnega delavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Uprava, sindikalna podružnica in delovni kolektiv podjetja »MODNA OBLAČILA«

V glavnem mestu Hrvatske nikoli ni tako imenovane »mrtve« sezone. Takoj ko je bila končana zvezna nogometna liga, je vse mesto nestrno pričakovalo začetek II. gymnastrade. Le-ta je bila končana z uspehom.

TABORJENJE DRŽAVNIH REPREZENTANTOV

Pod vodstvom zveznega trenerja Pera Čestnika se je pred dnevi začelo taborjenje 22 članov državne strelske reprezentance, ki bodo v Zagrebu vse do začetka državnega prvenstva.

Na taborjenju ne poznajo počitka. Trener Čestnik je zadovoljen s tem neobičajnim načinom priprav strelcev. Doslej se namreč strelci na Štadlerjevem taborju pripravljali na pravi način.

Z brzc Save na Eiskanal

Jutri svečana otvoritev svetovnega prvenstva v kajak-slalomu na divjih vodah v Augsburgu

V Tacnu pri Ljubljani je bilo pred dvema letoma IV. svetovno prvenstvo v kajak-slalomu, letošnje, t. j. peto po vrsti, pa bo v zahodnem mestu Augsburgu.

Ce primerjamo, neposredno pred začetkom prvenstva, program Tacna in Augsburga, ne vidimo velikih razlik. Skratka: vse bo potekalo po nekako ustaljenih oblikah.

NEPRAVILEN ŽREB

Kako so Nemci to svetovno prvenstvo pripravili, nam še ni znano. Vsi računamo na to, da bo organizacija prava dobra, vendar nas še sedaj moti, da niso izvedli prvega zrebanja v soglasju z mednarodnimi pravili in tudi druga startna lista, ki so nam jo poslali spremljeno (na urgenco Brodarske zveze Slovenije).

Kaj pa naši? Reprezentanca je bila sestavljena na osnovi štirih izbirnih tekmovalcev. Vanjo so prišli štirje kajakaši in ena rezerva ter dve dvojici kanuistov.

DOBRE PRIPRAVE NAŠIH

Priloge reprezentance je letos imela v rokah Brodarska zveza Slovenije. Te so potekale smotno od jeseni pa vse do odhoda iz Ljubljane.

IZENAČENI IN STEVILNI FAVORITI

In če se povrtno k plasmaju naših, tedaj še to: na osnovi priprav bi morali upati na najboljša mesta.

Brzojavke

VRŠAC, 24. jul. Jutri se bo začelo finalno zvezno tekmovanje letalskih modelarjev. Tekmovali bodo v štirih klasičnih disciplinah.

BEGRAD, 24. jul. Od 18. do 25. avgusta bo v Titvu prvo veliko mednarodno tekmovanje za jadranski padalski pokal, ki bo pravzaprav neradno svetovno prvenstvo.

BEGRAD, 24. jul. V nogometni zvezi Jugoslavije so izbrali udeležence letošnje zvezne lige. Klubi so dobili naslednje številke: 1. Radnički, 2. Zvezničar, 3. Zagreb, 4. Spartak, 5. Crvena zvezda, 6. Velež, 7. Hajduk, 8. BSK, 9. Budućnost, 10. Dinamo, 11. Vojvodina, 12. Partizan, 13. Vardar, 14. Sloboda, 15. Zvezdica, 16. Zvezdica, 17. Zvezdica, 18. Zvezdica, 19. Zvezdica, 20. Zvezdica.

MOSKVA, 24. jul. (Tass) Na nogometnem prvenstvu Sovjetske zveze vodi Dinamo iz Moskve s 17. točkami.

GOTI (Vzh. Nemčija), 24. jul. (Reuters) Od 8. do 29. septembra bo tu mednarodni šahovski turnir, na katerem bosta nastopila tudi jugoslovanska šahista, mednarodni mojster Milić in mojster Udovčić.

BEGRAD, 24. jul. Na mladinski svetovni festival v Moskvi bo odpotoval tudi atlet Branko Miler, ki je na državnem prvenstvu v Ljubljani z rezultatom 745 cm izenačil državni rekord v skoku v daljino.

DUNAJ, 24. jul. (DPA). Avstrijski atleti se marljivo pripravljajo na dvoboj z Jugoslavijo, ki bo v soboto in nedeljo v Leobnu. Naša reprezentanca bo zelo oslabiljena, ker bo sedem najboljših atletov prav v tem času v Moskvi.

BEGRAD, 24. jul. Po končanem prvenstvenih tekмах bodo naši rokometni klubi avgusta meseca gostovali v tujini. Dinamo iz Pančeva bo odšel v Atene, rokometašice Spartak iz Subotice na turnejo po Poljski in Zahodni Nemčiji, kjer bodo gostovale tudi rokometašice Lokomotive iz Virovitice in igralci Rabotničkega iz Skoplja.

toda, kako so se pripravili drugi, tega še ne vemo. Od pripravljenosti teh in od znanja, a seveda tudi od njihove sreče, razpoloženja, njihovega »dneva« zavisi tudi plasna naših reprezentantov. Kdo so favoriti: prvi — vsi naši kajakaši, dalje Avstrijca Daneš in Klep, vsi štirje prijavljeni Čehi (Matějovský, Školík, Para in Šonky), vsi štirje Zahodni Nemci (Kirehner, Vogt, Schröder in Vogler), Švicarja Duffek in Rothpletz ter Vzhodni Nemci Sens, Bielig in Jänichen. Vsa okoli naštetih je lahko prvi, a da ne govorimo še o ostalih trideset, ki jih nismo našeli, pa se tudi njim lahko »posreči«.

Tako je med kajakaši. Med kanuisti je manj favoritov, bil pa bi tle: svetovna prvaka Neveu-Paris, Vzhodna Nemca Friedrich-Kleinert, Čehi Kotana-Hrabe, Havel-Hendrych, Rehor-Flegel, Švicarja Dussuet-Kadnicka in na koncu (z mnogo optimizma) še naša dvojica, brata Bernot. V ostalih kategorijah, t. j. v C-1 (enosedežni kanu), v C-2 mešan in v F-1 (kajak) ženske Jugoslavije ne bo zastopana, vendar vemo, da bo med kanuisti enosedežna največja borba med Čehi in Vzhodnimi Nemci, enako tudi v kategoriji C-2 mešan, medtem ko bodo po vsej verjetnosti domačinke pobrale vsa najboljša mesta v kategoriji F-1 ženske.

Dobro opravljena naloga

V soboto in nedeljo je bilo v Böblingenu pri Stuttgartu tradicionalno srečanje mladinskih reprezentanc Zahodne Nemčije, Avstrije in Jugoslavije v skokih v vodo, ki ga vsako leto prireja ena izmed držav udeležence. Našo državo je zastopala sicer pomlajena reprezentanca, ki so bili v njej štirje novinci, a je »klub temu dosegla kar zadovoljiv uspeh. V Böblingenu se je zbralo 30 mladih skakalcev, ki so se pomerili v 4 disciplinah, to je v skokih s 3-metrse deske in stolpa za moške in ženske.

Favorit je bila Zahodna Nemčija, ki razpolaga s skoraj nepzernim zakladom mladih, nadarjenih skakalcev. To velja zlasti za ženske, kjer lanski zmagovalki v skokih s stolpa in deske letos sploh nista nastopili, ker sta zastopali Nemčijo v dvoboju z Madžarsko. Na njuni mestu sta prišli iz vrstna 13-letna Angelika Helliwig za skoke z deske in Helga Schellenbach za stolp.

Pomlajena jugoslovanska reprezentanca na tem troboju ni imela druge naloge, kot čimbolj častno podleteti, kajti kakršnega koli uspeha se ni bilo moč nadejati. Naši skakalci so imeli za seboj le 20 dni treninga, kar za takoli mlade, še nezdelane tekmovalce vsekakor ni dovolj, da bi skakali z gotovostjo. Prav posebej nam je to razumljivo, če pomislimo, da sta ostali reprezentanci trenirali vso zimo, tako da so njihovi skakalci sedaj v najboljši formi, medtem ko bodo naši dosegli šele konec avgusta. Kljub temu so se častno odrezali. Lani so v Ljubljani zasedli tretje mesto — 120 točk za reprezentanco Avstrije, letos pa so na istem mestu z le 70 točkami zastopali, iz tega je moč videti, da so naši napredovali in se približali Avstrijcem, kar so le-ti tudi sami priznali v izjavi, da se bodo morali prihodnje leto boriti za drugo mesto, zlasti se, če bodo naši skakalci res že lahko trenirali v novo dograjenem zagrebškem bazenu.

V skokih z deske sta osvojila, kot lani, prvi mesti Nemca Rosenfeld in Enskat, ki sta razred zase. Naša mladinka, Košorok in Vrtačnik, sta se

Jugoslavija: Madžarska
V soboto, 27. t. m., se bo ob 17.30 začel na stadionu Odrada ob Titovi cesti mednarodni dvoboj ženskih atletskih reprezentanc Jugoslavije in Madžarske. To bo že tretja letošnja kvalitativna atletska prireditelja v Ljubljani za srečanjem Budimpešta: Ljubljana in državnim prvenstvom.

Rezultati: mladinci — deska 3 m: Rosenfeld (N) 133,51, Enskat (N) 130,49.

Kopalnice v Böblingenu, kjer je bil troboj mladinskih državnih reprezentanc Nemčije, Avstrije in Jugoslavije v skokih v vodo, je opremljeno z modernim skakalnim stolpom

priljena. Drugače pa je ta disciplina vzbudila največ pozornosti. Lanski zmagovalci, Mrkvička (A), ki je bil tudi tokrat favorit, je prvi del programa odskakal zelo lagodno, svest si zmage. To sta izkoristila Nemci Kirnse in Avstrijec Ružička in ga prehitela.

Tudi ženska deska je prinesla dvojno zmago Nemkam, med katerima je zlasti ugajala mlada Helliwig. Na četrto mesto se je uvrstila Blanki Ibrki, ki je premagala našo državno prvakinjo Rubiničev in s tem ohranila tradicijo, da v tujini vedno bolje skače od nje.

Organizacija tekmovanja je bila odlična, tekme same pa dobro obiskane. Mrkvička (A) 120,13, Košorok (J) 112,49, Vrtačnik (J) 91,00, Kaibas (A) 89,78, Stolp 10 m: Kirnse (N) 127,72, Zložka (A) 125,98, Mrkvička (A) 112,51, Friedrich (N) 105,12, Kralj (J) 97,53, Dobrim (J) 87,53.

Stolp 10 m: Urban (N) 64,36, Schellenbach (N) 56,23, Lurf (A) 55,15, Rebernjak (J) 46,99, Schramm (A) 45,67, Cur M. Z.

DOBER OBET ZA NEDELJO
Krim: Zagreb 3:0 (0:0)
Ljubljana, 24. jul. Igrišče Krima, gledalcev nad 1500, prijateljska nogometna tekma med članom zvezne nogometne lige Zagrebom in domačinom Krimom 3:0 (0:0). Vreme in igrišče

ugodno za igro, sodnik Mikš, strelci v 69. m. Erzar, v 73. Kastelic in v 76. minuti Šlapičar (11 m). V današnji prijateljski tekmi nas je tokrat Krim ugodno presenetil s prvotno zmago nad »Zagrebom«. Igralnemu troboju je bil namenjen preložen napad nekoliko prepozno »zbudili« in zlasti prvi počas, zelo trudni, da bi prišli v vodstvo. Toda skoraj odlično krilsko vrsto in ožjo obrambo Krima, tudi tem, sicer tehnično zelo prodrli, v drugi igri, ni bilo moč prebrati. V drugem delu igre se je Krim zelo zmagovalno igral in si priboril zasluzeno zmago. Pomnilni moramo, da se je njegov napad nekoliko prepozno »zbudili« in zlasti prvi počas, zelo trudni, da bi prišli v vodstvo. Toda skoraj odlično krilsko vrsto in ožjo obrambo Krima, tudi tem, sicer tehnično zelo prodrli, v drugi igri, ni bilo moč prebrati. V drugem delu igre se je Krim zelo zmagovalno igral in si priboril zasluzeno zmago.

Uspeh Krima nad Zagrebom nam daje upati, da bo tudi v nedeljo igral tako kot danes, čeprav vemo, da je Orient z Reke zelo oster in nevaren nasprotnik. DRŽAVNO ŠAHOVSKO ŽENSKO PRVENSTVO Lazarevičeva po VIII. kolu 8 točk!

Mladinci Dolar, Parma in Knežević (od leve proti desni) bodo zastopali Slovenijo na državnem mladinskem šahovskem prvenstvu, ki se bo začelo danes teden v Novem mestu

700.000 dinarjev in ugodnosti pri izpiti

pogoji, »dostojni« državnega nogometnega reprezentanta! — Najboljši jugoslovanski strelci v Zagrebu

prav. Zato so tudi vsi precejšnji optimisti pred letošnjim državnim prvenstvom. Državno prvenstvo bi moralo biti pravzaprav v Sarajevu, vendar je Strelska zveza Bosne in Hercegovine zaradi objektivnih težav odpovedala organizacijo, ki jo je prevzela Strelska zveza Hrvatske. Le-ta računa, da bo na prvenstvu nastopilo okrog 300 tekmovalcev iz vseh naših ljudskih republik. Najštevilnejši bodo člani — 150, medtem ko bo v ostalih kategorijah (članice, mladinci in pionirji) po 50 udeležencev.

SANTEK JE DOBIL ...

Ivica Santek, bivši igralec nogometnega kluba »Zagreb« in državni reprezentant, je zahteval izpisnico svojega kluba in se prijavil za Dinamo. Vendar »Zagreb« Santeku ni dal izpisnice za prehod v tabor »modrih«, ker se je hkrati pregovarjal z obema kluboma in zahteval za podpis pogodbe vsoto 700.000 din in ugodnosti (?) pri opravljanju izpitol na fakulteti!

HORVAT S TEŽKIM SRCEM ZAPUŠČA ZAGREB

Po vrnitvi zagrebških »modrih« s turneje po Južni Ameriki smo izkoristili priložnost za razgovor z našim znanim nogometiščem Ivico Horvatom, standardnim igralcem Dinama in dolgoletnim državnim reprezentantom. — Potemtakem ... grešter se je glasilo vprašanje. »Pa, prišlo je tudi do tega. Ca-

kam na izpisnico Nogometne zveze Jugoslavije, ki je za sedaj še nimam. Če bo šlo vse v redu, bom 1. avgusta odpotoval. Verjemite, da mi ni lahko, kaj zapuščam družino, prijatelje in Zagreb...» — Poznaite koga iz svoje nove sredine... jeziki? »Saj me oni poznajo. Kar pa se tiče jezika: v nogometu je moč priti skozi tudi brez besed.« — Kakšen je ta »Eintracht«, ki boste v njem igrali? »Iskreno rečeno, vem le, da je v Frankfurtu ob Meini in nič več. Obišrteje vam bom lahko o tem povedal, ko se bova drugič srečala. Tedaj bom sploh več vedel.«

CUVAJ SE VRAČA

V Zagreb se je vrnil iz Zahodne Nemčije bivši trener Dinama in B reprezentance Jugoslavije Bogdan Cuvaj, ki je bil trener v Frankfurtu. Na kratke razgovor je bil takoj pripravljen. — Je to vaš dopust ali morda kaj drugega? »To je moj dokončni povratek. Čez nekaj dni bom let spet v Frankfurt, kjer moram urediti še neke malenkosti, nato pa se bom vrnil v svoj beli Zagreb.«

Razlog vašega povratka?

»Razlog je enostaven: solidarnost z bivšim trenerjem Lenzom, ki ni bil izbran v novo upravo. Vidite, dobil sem dovoljenje od Nogometne zveze Jugoslavije še za eno leto bivanja v tujini, vendar pogodbe nisem podaljšal in se v vračam v Zagreb. — Načrtj za prihodnje? »No bodite nestrpni. Nisem se še vrnil in že... Sedaj se bomo bolj pogosto videli, pa bomo lahko raz-

pravljali tudi o tem. V glavnem sem zadovoljen, da sem se vrnil v Zagreb. Tu imam družino. To je tudi eden glavnih razlogov za mojo vrnitev.«

J. PETRIČEVIĆ

Stanje na lestvici: Lazarevič, Stadler 6,5, Timofejeva 6, Radenković 4,5 (2), Balaban 4,5, Vinceljak 4 (1), Stekar 4 (1), Kozlov 4,5, Kazakova 3 (1), Stekar 3 (1), Križevič 3,5, Švarcer 2,5 (1), Vuković 2 (2), Šavič 1, Ljiljak brez točk. Danes so imeli igralec prost dan.

VII. gorenjski sejem v Kranju

obratno industrijski sejem blaga za široko potrošnjo, do 19. do 29. julija 1957

Velike možnosti za nakup izdelkov industrijske in obrtne proizvodnje ● Na VII. GORENJSKEM SEJMU so razstavljeni proizvodi vseh panog industrije in obrti ●

Za vsakega dovolj zanimivosti!

25 % POPUSTA NA ZELEZNICE!

● POHITITE V KRANJ NA SEJEM IN V PRIRODNO LEPOTO GORENJSKE ●

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA
Nočna zdravniška dežurna služba za nujne obiske na bolniškem domu od 24. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan.

Zdravstveni dom Center: dr. Luzar Josip, tel. 32-427, Cigaletova 5. V odložitosti zdravnika klicati tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Setina Miloš, Ljubljana, Velikova 6, telefon 31-281.

Zdravstveni dom Siska: dr. Pečovnik Božidar, tel. 22-831, 22-831, Cernetova ul. 31.

Zdravstveni dom Vič: dr. Zavrnik Gorazd, Rimska cesta 31, amb. Mirje 21-77. V slučaju odsotnosti zdravnika 20-47.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Sirca Anton, Privoz 5, tel. 22-742, v odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 20-500. V soboto dežurna služba 2e od 18. ure dalje.

Zdravstveni dom Moste: dr. Kurus Janja, ZD-Moste, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 30-300.

Dne 22. julija so našli na Kočeni truplo neznanke ženske. Stara je bila približno 30 let. Neznanika je 156 cm visoka, značilnega obraza (glej sliko), oblečena v rjav vetrni jopič, sivo krilo, belo in rdečo črtno bluzo, zelen sviter, polivinilasto pelerino in obuta v visoke delovne čevlje. Na desni nogi, tik nad gležnjem ima za pol diana veliko znamenje.

Kdor ve o njej kaj več, naj sporoči podatke najbližji postaji LM all RNZ Kranj.

Leopardova

SAPA

Allan Wilton se je nagnil na naslanjalo in zaprl oči. Morilec! Otroški obraz je sedel v Dartmooru leto dni. Poprej ni mogel ničesar vedeti o umoru nizozemskega draguljarja, ker bi sicer tega ni nihče povedal prostovoljno, kot bolniški strežnik pa je imel dovolj priložnosti, da je postopal, kar so blodili bolniki z visoko vročino. Kdo mu je povedal? Krotilec Robert Ashland? Ali mogoče bikovsko močni Donald Slibmer? Ali pa Reginald Henteridge, ki je bil v Parizu prav takrat, ko so umorili Van Reesena? Ne, Henteridge ne pride v poštev, vsaj pri napadu inšpektorja Froggeta ni imel pristov vmes, ker ga je v tistem trenutku nadzoroval podčastnik Vanstone v Bristolu. Pa Warner Ladworth, ki so o njem vedeli le to, kar je višjemu inšpektorju povedal Frogget? In kam sodi Rhonda Ingram, ki je izgnila brez sledu? Če je šla preiskava v napacno smer, če vendar pride v poštev kdo drug, ki ga je Otroški obraz negoval v dartmoorski »kužni jami«, kaj potem?

Komisar Wilton je vzdihnil. Jasnilo se mu je, vendar še ni vsega spoznal. Kdo je dvakrat zavihtel leopardovo šapo? Ali Rhonda Ingram?

Kolikor plašča - toliko dobiš! Če hočeš prvovrstno mastno kremo, potem zahtevaj »ULTRAGIN« - »šport kremo».

Vsaka drogerija, specializirana, zadržuje, vsaka trgovina, ki prodaja milo za gospodinjstvo, prodaja tudi »FLEX«. Za čiščenje madežev samo »FLEX«.

PREDAVANJA

Hortikularno društvo Slovenije vabi na predavanje g. Richarda Simona iz ZDA o vrtni uporabnosti rastlinstva Sev. Amerike, ki bo v petek, 26. julija ob 17. uri na Agronomski fakulteti, Krekov trg 1. Predavanje spremljajo barvni diapozitivi.

Društvo Ivarjev LRS v Ljubljani vabi zastopnike gospodarskih članov, poverjenike, člane, Ivarje in študente metalurgije na serijo predavanj dne 26. julija t. l. dopoldne in popoldne, začneši ob 9. uri v predavalnici Oddelka za rudarstvo in metalurgijo Tehniške visoke šole - Ljubljana, Aškerčeva 20. Predavali bodo: dipl. ing. Rolf Ziegler, direktor Ljubarkega inštituta v Leobnu: »Taljenje v kupaški na mrzel zrak« in »Nastanek lunkevjer v sivi litini«; priv. doc. dr. ing. Borut Marinček iz Zürich: »Praksna taljenja v indukcijski peči« in »Problemi pri proizvodnji sive litine s krogličastim grafitom«; ing. Turk Stanislav iz Ljubljane: »Delo z bazično kupaško«. - Vstop je prost.

MARIBORSKE VESTI

Dežurne lekarnе
Četrtek, 25. julija, lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Petek, 26. julija, lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

KINO
»PARTIZAN«: ameriški barvni film »Poletno potovanje«.
»UDARNIK«: jugoslovanski film »Anikični časi«.

Umetnostna galerija
Razstava norveške grafike. Razstava gvašev, risb in grafik skupine sedmih Holandcev. Razstava poljskega filmskega plakata. Galerija odprta vsak dan od 9-18, v nedeljo od 9-13.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: ameriški barvni film »Ljubimec iz New Orleansa«. V glavni vlogi Mario Lanza in Kathryn Grayson. Predstavi ob 17.30 in 20. Film je na sporedu samo danes.

CELJSKE VESTI

»UNION«: ameriški barvni film »Maščevalec iz Dallasa«. V glavni vlogi Gary Cooper in Ruth Roman.

»METROPOL«: ameriški film »Moj vohunček«. V glavni vlogi Bob Hope.

»LETNI KINO«: italijanski barvni film »Plaža«. V glavni vlogi Martine Carol in Raf Vallone.

Poročili so se: Velimir Kaležič, kvalifikirani delavec, in Martina Razgoršek, delavica, oba iz Celja; Jozef Fetočar, študent iz Buncan, in Doroteja Kusterle, učiteljica iz Crenšovec; Peter Montali, kolarski pomočnik iz Vuzenice, in Veronika Breznik, bolničarka iz Celja; Dominik Vidensek, zidar iz Zlatec, in Ernestina Rajns, delavica iz Celja; Stanislav Kantušer, krojač, in Ivana Lipce, šivilja, oba iz Celja; Alfonz Starovanski, strojni inženir, in Kata Štrk, delavica iz Trnovelj pri Celju; Viktor Zupanc, elektromojster iz Celja, in Frančiška Plesnik, gradbeni tehnik iz Ljubnega; Anton Simončič, strugar, in Helena Jelka Jesenek, namestnica, oba iz Bukovčaka; Ivan Lorgler, delavec iz Babne gore, in Karolina Zagajšek, spodnja pomočnica iz Pečovja; Franc Gorenc, bofer iz Ljubljane, in Ljudmila Košec, delavica iz Leskovca; Ivan Spiljek, delavec iz Bobove pri Smarju, in Marija Košec, delavica iz Leskovca.

Z BLEDA

Italijanski film »Nesmrtne melodije«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Pierre Cresoy in Carla del Poggio.

VESTI IZ KRANJA

»STORZIC«: ameriški film »Ne bodo mi verjeli«. V glavni vlogi Robert Young in Susan Hayward. Predstavi ob 18 in 20.

»LETNI KINO«: »PARTIZAN«: premiera ameriškega filma »Upornik«. V glavni vlogi Gary Cooper in Patrizia Neal. Predstava ob 20.15.

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mihael Sajovec, Cesta maršala Tita (obratna ambulanta).

KINO
»RADIO«: ameriški barvni film »Houdini«. V glavni vlogi Tony Curtis in Janet Leigh. Predstavi ob 18 in 20. V petek isti spored - zadnjič.

»PLAZ«: italijanski barvni film »Odisej«. V glavni vlogi Kirk Douglas, Silvana Mangano in Rossana Podesta. Predstavi ob 18 in 20. V petek isti spored - zadnjič.

OBVESTILO

Vse naše poslovne prijatelje in komitente opozarjamo s tem, da je po sklepu delavskih svetov podjetja »METALURGIJA« - Slavonski Brod in »FERIMPORT« - Zagreb ter s sporazumno odločbo Občinskega ljudskega odbora Donji grad, Zagreb, izvršena:

PRIPOJITEV PODJETIJ

»METALURGIJA« SLAVONSKI BROD IN »FERIMPORT« ZAGREB

Zato so vse pravice in obveznosti bivšega podjetja »Metalurgija« - Slavonski Brod kakor tudi poslovanje tega podjetja v notranjem prometu z železnim, kovinsko-tehničnim in elektrotehničnim blagom prešli na »Ferimport« kot matično podjetje.

Prosimo vse poslovne prijatelje in komitente, naj se za zadovoljitev svojih potreb obrnejo na »FERIMPORT« - ZAGREB, Preobraženska 4, telefon 25-360 ali 33-654, 33-655, 32-826, 25-486 in 38-220. Poštni predal 244 - Pošta II. - Brzjav: »Ferimport« Zagreb.

843

RADIO LJUBLJANA

Spored za četrtek, dne 25. julija 1957
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.46 Naš jedilnik - 7.10-8.00 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30-7.40 Mladim poslušalcem ob počitnicah - 8.05 Stevan Mokranjac: VI, III, in X. rukovet - 8.35 Drobne orkestralne skladbe - 8.00 Utrinki iz literature - Vladimir Dubincev: Človek ne živi samo od kruha - I. - 9.20 Od melodije do melodije - 10.10 Dopoldanski koncert - 11.00 Dober dan, otroci! (M. Capek: Povodni možje) - 11.15 Pesmi za naše male - 11.30 Solistične skladbe skladateljev romantike Frederika Chopina, Johannesa Brahmsa in Franza Liszta - 12.00 Bitni in melodije z juga - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Erik Eiselt: Zagotovimo pravilno prehrano telet - 12.40 Krešimir Baranovič: Makedonska suita - 13.15 Igra tamburaški orkester pod vodstvom Matka Sjakoviča - 13.30 Pisan operni spored - 14.20 Sport - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Radijski roman - Erich Köst: Kit - imenovan tudi Veliki Mak - XI. - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Stefan Kuhar: Klasje je padlo - 18.15 Uroš Krek: Simfoneta - 18.45 Radijska univerza - Dr. Ivo Dougan: O gospodarskih prestopkih - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtekove večer domače pesmi in napovedi - 21.00 Vladimir Lovce: Godalni kvartet v C-molu - 21.30 Tiho sanja noč z bleščočimi očmi (Nočni motivi v poeziji Dragotina Ketteja, Josipa Murina-Aleksandrova, Otona Zupančiča, Srečka Kosoveca, Alojza Gradnika in Lili Novy) - 22.15 Moderna plesna glasba - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (Prenos iz Zagreba)

II. program
14.00 V svetu ritmov in melodij - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 L. v. Beethoven: Cetra simfonija - 22.15-23.00 Nočni operni koncert.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»DELAVSKI DOM«: italijanski film »Oprostite mi«. V glavni vlogi Raf Vallone in Antonella Luadi.

DROBNI OGLASI

KUPIMO kompletne Uradne liste FLRJ in LRS vseh letnikov. Ponudbe pošlani na poštni predal 376 - Ljubljana. 3449

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Francoski barvni film

»Veliki manevri«

Brez tednika. - Predstave ob 17. 19 in 21. V glavni vlogi Gerard Philippe, Michele Morgan in Brigitte Bardot. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje. Danes zadnjič.

KINO »SLOGA«

Ameriški barvni film

MAŠČEVALEC IZ DALLASA

Tednik: F. N. št. 29. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Gary Cooper in Ruth Roman. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

kitajski film »Prehod čez reko Jang-ce«. Tednik: F. N. 29. Predstavi ob 19 in 21.

KINO »VIC«

ameriški barvni filmscope film »Komanči«. Predstave ob 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SOCA«

ameriški film »Bell jorgovan«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Jugoslovanski film

»HANKA«

V glavni vlogi Vera Gregorič, Jovan Milicevič in Mira Stupica. Zaradi izredne dolžine filma predstavi ob 17.30 in 20. Prodaja vstopnic od 16.30 dalje.

KINO »SISKA«

Francoski barvni film

»Rdeče in črno«

II. DEL
V glavni vlogi Gerard Philippe. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »SISKA«

Francoski barvni film

»Rdeče in črno«

II. DEL
V glavni vlogi Gerard Philippe. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Obvestilo čebelarjem

V zadnjih 14 dneh so prevladovala občasne padavine deloma v obliki močnih nalivov, neviht, združene mestoma s točo. Tehnične kontrolni panje so bile na splošno uravnane ali pa so malenkostno padale. Le redke postaje (Predgrad, Krnica, Predmeja, Gorji grad, Lovrenc na Pohorju, Boifenk - Iftiči kot) so zaznamovale manjše donose. Tudi po močnejših nalivih so se pri večini opazovalnic znaki izločanja ponovno pojavili. Za čas od 18. do 22. t. m. poročajo o obnovljenih znakih medenja - poleg že navedenih - tudi naslednje postaje: Podstenice, Črmošnjice, Podturen, Jurka vas, Rakitina, Tomišelj, Ravberkomanda, Hrušica - Kalce, Hrušica - Col, Nanos, Zreče, Mariborska koča. Radvanje poroča, da je medenje v nižjih legah povsem prenehalo, zadržalo pa se je v višinah nad 700 m.

Nekateri čebelarji so v tem času odpeljali panje na otavo. Priporočati

je, da ob brezpasnih dneh, ko tehnična pada, družine dražljivo krmimo. Pisanje jih z razredeno sladkorno raztopino vsak dan ali vsak drugi dan ali pa enkratno s suhim sladkorjem.

Z ustaljitvijo vremena je predvidevati, da se bo v hofevih sestojih medenje obnovilo v nekoliko manjši jakosti kot v začetku julija.

Kmetijski inštitut Slovenije

je šla sama na zrak. Po navadi se je vračala okrog pol sedmih, predvčerašnjim pa je ni bilo. Ubogi otrok! Le kaj se ji je zgodilo?»

»Ali imate kakšno njeno fotografijo?« je prosil Wilton.

Starka se je s težavo dvignila in prinesla s police nad kaminom velik posnetek. »To je Rhonda.« je tiho povedala. »Letos se je dala fotografirati.«

Komisar je gledal fotografijo. Rhonda Ingram je bila videti dekle, ne žena, ki je več let preživela v nesrečnem zakonu. Očarljiv obraz je imela in lepo postavo. »Koliko let ji je?«

»Maja jih je imela osemindvajset.«

»Zelo lepa je.« je rekel komisar. »Ne morem razumeti, kako da je ostala sama.«

»Rekla je, da se ne mara več poročiti, ker ji je en zakon kar dovolj.« Starka si je obrisala solze. »Kadar sva šle na sprehod, so se moški ozirali za njo, ona pa se ni zmenila zanje.«

»Torej zagotovo ni imela oboževalca?«

»Ne.« je odgovorila starica in čez čas obotavljaje se dodala: »Zadnjih štirinajst dni sem sumila, da... Sicer pa bi mi prav gotovo povedala, če bi... Včasih je bila nekam zasanjana, spet drugič pa izredne volje. Malo sem jo podražila, pa mi je odvrnila, da je to nesmisel. Prepričana sem, da sem takrat domnevala nekaj, kar ni imelo osnove. Glejte, tako vesela bi bila, če bi moja hči našla srečo. Stara sem in bolna. Ko bom umrla, bo sama.« Spet so jo polile solze.

»Ali si smem ogledati sobo vaše hčere?«

Starka je pozvonila pomočnici in ji naročila, naj pokaže komisarju sobo mlade žene.

Bila je majhna, ozka soba, vendar prijazna in lepo opremljena. Če prvi trenutek je človek

začutil, da stanuje v njej žena, ki nekaj da nase. S spretnimi rokami je komisar preiskal sobo. V predalu ženske pisalne mize pri oknu je navsezadnje našel dnevnik. Prelistal ga je, kdaj pa kdaj preletel nekaj vrstic, le zadnje strani je pazljivo bral. Rhonda je opisovala srečanje z nekim moškim, vendar ni zapisala imena. Samo tole: »Videla sem ga - nisem ga videla - telefoniral mi je.« In zadnji zapisek: »Ne vem, ali mu lahko verjamem. Pa bi mu tako rada verjela!«

To je bila vse. Nezadovoljen je komisar Wilton zaprl dnevnik in ga položil na prejšnje mesto. Našel ni prav ničesar, kar bi mu pomagalo naprej, po ničemer ni mogel sklepati, kam je izginila mlada žena. S tolažilnimi besedami se je poslovil od jokajoče starke in se odpeljal v Yard.

»Major Wardle od posredovalnice Wardle in drug' vas prosi, da ga takoj pokličete.« je sporočil podčastnik komisarju, ko je ta stopil v prostore oddelka za umore.

»Izvrstno!« Wilton je pohitel v Cranovo pisarno in poklical trgovca z nepremičninami. Medtem ko je poslušal majorjevo pripovedovanje, se mu je čedalje bolj jasnil obraz. Pogovor je bil dolg in izčrpen, nazadnje je komisar odločil slušalko in se oddahnil. Naglo je stopil po sobi, potem pa se je pri vratih še enkrat obrnil in vzel samokres iz predala Cranove pisalne mize. Pregledal je nabojnico, nato pa je orožje vtaknil v žep in odhitel.

Nekaj minut kasneje je švignil z dvorišča Scotland Yarde velik policijski voz. Wilton je ukazal: »Dunstable!« Komisar je sedel zraven voznika, v ozadju pa so se stisnili štirje krepki stražniki v civilu.

Tudi v ženskih rokah bi bila šapa strašno orožje. Toda ona sama si prav gotovo ni zapisala v telefonskih celici lastne številke. To je nesmisel, si je dejal komisar Wilton. Kam pravzaprav sodi ta Rhonda Ingram?

Taksi se je ustavil, Wilton je izstopil, nekaj minut kasneje pa je sedel pred staro ženo, ki je obupavala, ker je njena hči nenadoma izginila. Na vsa komisarjeva vprašanja je le odkimavala. Ničesar ni vedela, prav ničesar. Da, že od vsega začetka je nasprotovala zakonski zvezi svoje hčere Rhonde z Albertom Ingramom. Zet je bil nepridiprav, mnogo je obljubljal, izpolnil pa ni ničesar. Rhonda je imela ob njem pekel na zemlji, leta je trajalo, preden je zbrala dovolj moči, da se je otrsela bremena in se ločila... Ne, prijatelj svojega zeta ni stara žena nikoli spoznala, saj jih tudi ni mogla, ker ni Albert Ingram nikogar vabil v hišo. Rhonda pa ji tudi ni ničesar povedala. »Moja hči je vase zaprta.« je rekla starica, »kadar jo kaj teži, ne more govoriti in tudi jokati ne. Odkar je ločena, živi pri meni. Nikoli ni nikamor hodila, tudi prijatelj nima, prijatelj pa sploh ne. Ne morem si predstavljati, kam je šla!« Starki so silile solze v oči.

Ženske solze so najmočnejša vodna sila na svetu, pred njimi so brez moči prav vsi moški. Allan Wilton je sočustvoval z jokajočo materjo in vmes prikljnal samega sebe, ker ji je moral zastavljati vprašanja, ki so ji zadajala bol. Pa je moral! »Prosim vas, skušajte se spomniti, kako je bilo, preden je izginila vaša hči.«

»Ne vem, zares ne vem!« je starica obupano jokala. »Kot po navadi je šla Rhonda okrog petih popoldne na sprehod. Do nedavnega sva hodili skupaj, zadnje čase pa me boljše noge, zato

list izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, telefon 39-181 - Notranjepolitična gospodarska rubrika Nazorjeva 12/II, telefon 20-507 in 22-621 - Kulturna rubrika Trubarjeva 24, telefon 21-887 in 23-491 - Uprava Kopitarjeva ulica 2, telefon 39-181 - Telefon za naročnino 31-030 in oglase 31-358 - Telefon poslovalnice na Titovi cesti 22-322 - Mesečna naročnina 250 din, za tujino 600 din - Tekoči račun 60-KB-6-2-1393 - Poštni predal 42 - Poština plačana v gotovini - Rokopisov ne vračamo.

